

Ako mediálna alternatíva objavila právny štát a boj proti korupcii

Október 2023

Michal Piško
Ľuboš Kostelanský
Martina Hilbertová
Ján Ivančík
Kristína Krovová

Vzniklo s podporou
European Media
and Information Fund

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO**

Obsah

2	Úvod
7	Súd s vrahmi novinára Kuciaka
12	Odsúdenie Dušana Kováčika
17	Samovražda Milana Lučanského
21	Búrka v justícii a kauza Jankovská
26	Kajúcnici
30	Spochybňovanie špeciálnej prokuratúry
34	Paragraf 363
39	Podkopávanie prezidentského inštitútu
42	Falšovanie parlamentných volieb
47	Vzťah novinárky Tódovej a sudkyne Záleskej

Vraždy Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej v roku 2018 zmenili Slovensko v mnohých ohľadoch. Neprinesli iba bezprecedentné občianske protesty, politické otrasy a rozsiahle vyšetrovania príznakov uneseného štátu, ale došlo aj k citeľnému preformátovaniu verejnej diskusie v niektorých kľúčových celospoločenských oblastiach.

Medzi takéto témy patrili aj boj proti korupcii a ochrana právneho štátu, ktorých význam v politických diskusiách aj médiách v nasledujúcich rokoch naberal na dôležitosť. Na tento vývoj zareagovala aj takzvaná alternatívna mediálna scéna, pre ktorú korupčné kauzy či právny štát dovtedy medzi ťažiskové témy nepatrili. Intenzita odhalení, zatýkanie vplyvných ľudí z politiky, biznisu aj inštitúcií presadzovania práva, ako aj prudká protireakcia v podobe spochybňovania vyšetrovaní či vojny v polícii, importovali tieto témy aj do stredobodu pozornosti mediálnej „alternatívy“.

Jej pomerne silné zastúpenie v slovenskom mediálnom prostredí znamená aj schopnosť ovplyvňovať postoje významnej časti verejnosti v spomínaných témach kľúčových pre kvalitu demokracie. V týchto médiách, ktoré sa často sami označujú za alternatívu voči mainstreamu, pritom v mnohých prípadoch existuje dlhodobý „track record“ šírenia manipulatívneho, klamlivého, dezinformačného a propagandistického obsahu, ako aj politickej propagandy.

Aj z tohto dôvodu sa protikorupčná organizácia Transparency International Slovensko rozhodla pilotne zmapovať spôsob, akým dezinformačná scéna o korupč-

ných kauzách a právnom štáte informuje. S ohľadom na to, že ani zďaleka nemožno všetky analyzované texty označovať za manipulácie či dezinformácie, prepožičali si autori pre potreby tejto analýzy neutrálnejšie označenie „alternatívne médiá“.

Vzhľadom na rozsiahlu členitosť tejto časti mediálnej scény, ako aj veľký počet kauz, sa Transparency rozhodla pre zúženie výseku na tri vplyvné alternatívne médiá a desať kauz týkajúcich sa korupcie, právneho štátu a dôveryhodnosti demokratických inštitúcií. Vzorku pre potreby tejto obsahovej analýzy tak tvoria internetové spravodajské portály Hlavné správy a Hlavný denník a mesačník Extra plus. Všetky tri sú vedené v databáze iniciatívy [Konšpiratori.sk](https://konspiratori.sk) ako médiá s pochybnou dôveryhodnosťou a kvalitou obsahu.

V prípade prvých dvoch ide o čisto online portály, ktoré podľa [štúdie](https://www.infosecurity.sk) projektu Infosecurity.sk z júna 2023 dokážu mesačne priemerne pritiahnúť až 3,7 milióna (Hlavné správy) a 633-tisíc (Hlavný denník) návštev. Hlavné správy vydáva spoločnosť HEURÉKA EVOLUTION, s.r.o., ktorej [konečným užívateľom výhod](https://www.konecnymuzivatelom.vyhod.sk) je v Registri partnerov verejného sektora evidovaný košický podnikateľ Róbert Sopko. Práve pre Hlavné správy písal aj nedávno prvostupňovo [odsúdený](https://www.odsudenym.sk) ruský špión Bohuš Garbár.

Za portálom Hlavný denník stojí bratislavské občianske združenie Verbina, o.z. ktoré podľa Registra mimovládnych neziskových organizácií zastupuje od apríla 2023 ako [štatutár](https://www.statutar.sk) Ivan Mihale. Podľa portálu Konšpiratori.sk bol online denník už od svojho vzniku napojený na stranu Národná

koalícia (jej predseda Rudolf Huliak bol v septembri 2023 zvolený do parlamentu za SNS), a jej predstavitelia na portáli dlhodobo uverejňovali svoje názory.

Oba portály boli po vypuknutí vojny na Ukrajine a dočasnej zmene legislatívy v období od marca do augusta 2022 rozhodnutím Národného bezpečnostného úradu pre šírenie dezinformácií o konflikte zablokované. Z tohto dôvodu v prípade oboch analýza toto obdobie pri jednotlivých témach nezaznamenáva.

V treťom prípade ide o tlačový mesačník Extra plus a jeho portál, ktorý vydáva spoločnosť Mayer media, s.r.o. Tú vlastní riaditeľka vydavateľstva a šéfredaktorka Lenka Mayerová, bývalá redaktorka mečiarskej STV a niekdajšia asistentka poslancov za HZDS. Podrobnejšie údaje o pozadí týchto médií sú dostupné v spomínanej štúdii Dezinformácie a propaganda ako biznis Infosecurity, ktorý je v tomto projekte podporenom European Media and Information Fund aj partnerskou organizáciou Transparency International Slovensko.

Pre zreteľnejšie popísanie prístupu uvedených médií si Transparency pre účely tejto analýzy zvolila aj referenčnú vzorku takzvaných mainstreamových médií zastúpených portálom Aktuality.sk, Dennikom N a Dennikom SME. Zdôrazniť pritom treba, že cieľom tejto štúdie primárne nebolo analyzovať obsah mainstreamových médií. Ich výstupy v jednotlivých kapitolách slúžia najmä na porovnanie rozdielov v prístupe oboch typov médií.

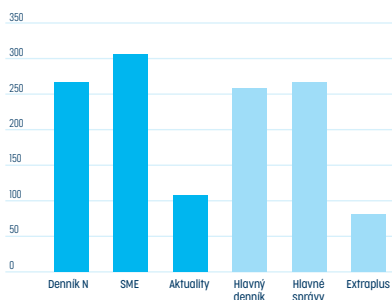
Zvolených desať tém pokrýva rôznorodé aspekty tém, ktorým sa Transparency International Slovensko dlhodobo venuje, a teda právneho štátu a boja proti korupcii. Aj keď pri viacerých, ako napríklad spomínané vyšetrenie vražd Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej, ide o kauzy s počiatkom pred roka 2020, analýza vo všetkých prípadoch zachytáva mediálne pokrytie počas uplynulého volebného obdobia 2020 – 2023. Ako chronologicky poslednú organizácia do analýzy zaradila tému vzťahu novinárky Moniky Tódovej a sudkyne Pamelý Záleskej, ktorá sa v lete 2023 stala v alternatívnych médiách mimoriadne pertraktovanou.

Základné zhrnutie

- Základné porovnanie počtu článkov v zvolených témach z oblasti právneho štátu a boja proti korupcii (vid' graf č.1) na základe prehľadu služby Mediaboard ukazuje značnú prioritu, ktorú tieto témy v alternatívnych médiách získavali. Aj napriek tomu, že alternatívnu vzorku tvoria dva portály, ktoré boli rozhodnutím NBÚ mesiace po vypuknutí vojny na Ukrajine zablokované, ich redakciu tvorí len pár ľudí a v trojici je zahrnutý aj relatívne malý magazín Extra plus, pri viacerých témach sa počet článkov k silnej mainstreamovej trojici približoval. Najevidentnejšie to bolo v prípade témy týkajúcej sa smrti bývalého politického prezidenta Milana Lučanského, ako aj vzťahu novinárky Moniky Tódovej a sudkyne Pamelý Záleskej, ktorej sa dokonca „alternatíva“ venovala častejšie ako štandardné médiá.
- Pokrývanie vybraných tém sa v jednotlivých médiách, ako aj v čase, vyvíjalo. V počiatkoch viacerých káz sa aj alternatívne médiá často spoliehali najmä na informácie z tlačových agentúr a ich spravodajstvo sa tak mnohokrát od mainstreamu spočiatku líšilo iba v hĺbke ponoru do kontextu. K výraznejšiemu odklonu zväčša dochádzalo po pripojení sa k naratívom časti politickej scény a influencerov spravidla kritických k vládnej moci z rokov 2020 – 2023, ako aj k prebiehajúcim vyšetrovaniam. Tieto naratívy trojica alternatívnych médií často v celom rozsahu a nekriticky preberala, magazín Extra plus pri nich dokonca na svojom webe uvádzal ako autorov aj samotných politikov.
- Tento prístup viedol aj k využívaniu neštandardných novinárskych útvarov, pri ktorých dochádza napríklad ku kombinovaniu faktických informácií od tlačových agentúr s názorovými súdmi časti politickej scény, ako aj rôznych influencerov a dezinformátorov. Predovšetkým v prípade oboch alternatívnych online portálov stále často dochádza k mixovaniu

Články pokrývajúce vyšetrovanie samovraždy M. Lučanského

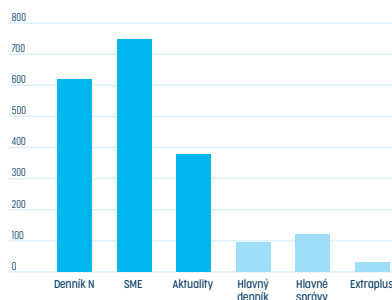
Porovnanie množstva článkov pokrývajúcich informovanie o vyšetrovaní samovraždy policajného generála Milana Lučanského

Sledované obdobie: 3. 12. 2020 – 31. 8. 2023

Články pokrývajúce súd s vrahmi Jána Kuciaka a Martynty Kušnírovej

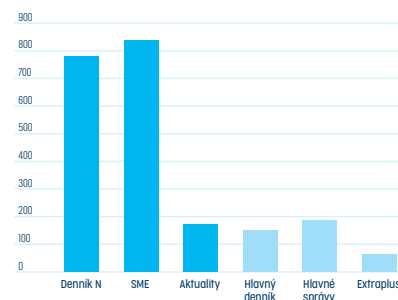
Porovnanie množstva článkov pokrývajúcich informovanie o súde s vrahmi Jána Kuciaka a Martynty Kušnírovej

Sledované obdobie: 3. 9. 2020 – 31. 8. 2023

Články pokrývajúce používanie paragrafu 363

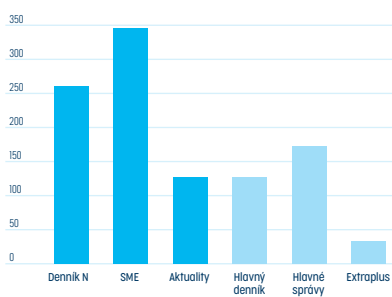
Porovnanie množstva článkov pokrývajúcich informovanie o používaní paragrafu 363 Generálnou prokuratúrou

Sledované obdobie: 31. 8. 2021 – 31. 8. 2023

Články pokrývajúce spochybňovanie špeciálnej prokuratúry

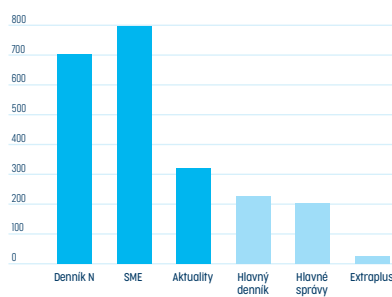
Porovnanie množstva článkov pokrývajúcich informovanie o fungovaní Špeciálnej prokuratúry pod vedením Daniela Lipšica

Sledované obdobie: 5. 2. 2021 – 31. 8. 2023

Články pokrývajúce odsúdenie Dušana Kováčika za korupciu

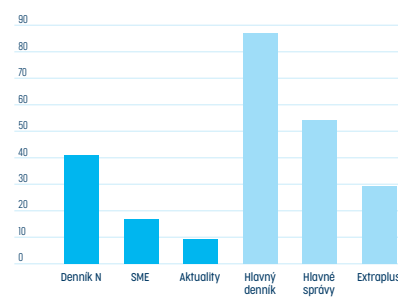
Porovnanie množstva článkov pokrývajúcich informovanie o odsúdení bývalého špeciálneho prokurátora D. Kováčika za prijímanie úplatkov a vydávanie zo spisov

Sledované obdobie: 31. 8. 2021 – 31. 8. 2023

Články pokrývajúce kauzu Moniky Tódovej a Pamely Záleskej

Porovnanie množstva článkov pokrývajúcich informovanie o kauze novinárky M. Tódovej a sudkyne P. Záleskej

Sledované obdobie: 1. 8. 2023 – 21. 9. 2023

Graf 1: Porovnanie výskytu článkov týkajúcich sa tém právneho štátu a korupcie vo vzorke alternatívnych (Hlavné správy, Hlavný denník, Extra plus) a mainstreamových (Aktuality.sk, Denník SME, Denník N) médií

Zdroj: Mediaboard, TIS

- spravodajstva a názorovej publicistiky bez jasného odlíšenia pre čitateľa.
- Viaceré skúmané témy nepokrývala alternatívna vzorka rovnomerne so štandardnými médiami a zaujímavé sa stávali až po čase. Najvypuklejším bol prípad bývalej štátnej tajomníčky Ministerstva spravodlivosti za Smer Moniky Jankovskej obvinenej z korupcie. Jej kauzu si časť „alternatív“ začala väčšmi všímať až po jej protestnej hladovke, čo jej v tomto spektre mediálneho prostredia vyneslo označenie za mučeníčku.
- Značným problémom časti textov alternatívnych médií zostáva aj ich minimálna snaha o vyváženosť, pričom sa pri tomto prístupe objavujú aj argumenty o potrebe vytvárania rovnováhy k zaujatému mainstreamu. Hoci nedostatočná vyváženosť sa naozaj vo viacerých prípadoch objavovala aj v článkoch mainstreamových médií, omnoho častejšiu, a neraz zámernú rezignáciu „alternatív“ na základné žurnalistické princípy, možno pričítať aj ich celkovému nastaveniu. Na rozdiel od mainstreamových médií sa „alternatíva“ nehlási k Etickému kódexu

Slovenského syndikátu novinárov. Bežnou praxou je nedodržiavanie základných štandardov žurnalistiky ako je vyváženosť spravodajstva, nestrannosť či overovanie faktov. Publikované správy sú často jednostranné, bez možnosti reagovať a to aj v prípade, že zverejnia vážne obvinenie.

- Aj napriek neustálemu vyhraňovaniu sa voči mainstreamu alternatívna scéna často zo štandardných médií čerpá a cituje zásadné informácie i celé pasáže. Alternatívne médiá zároveň na rozdiel od mainstreamu len v minimálnej miere prinášali o skúmaných kauzách vlastné zistenia či investigatívu a tieto nedostatky vyvažovali skôr „silnými názormi“ a nepodloženými teóriami.
- Podľa Etického kódexu Slovenského syndikátu novinárov, ku ktorému sa štandardné redakcie hlásia, má byť článok podpísaný, u viacerých alternatívnych médií však autori článkov nie sú uvedení alebo existuje podozrenie, že ide o pseudonymy. Hlavné správy na rozdiel od Extra plus a Hlavného denníka nemajú zverejnené ani mená členov redakcie. Rozdiel oproti mainstreamovým médiám badať aj v tom, že na jednotlivé kauzy a témy, ktoré sú neraz veľmi komplikované, sa v alternatíve menej často špecializuje konkrétny redaktor, obvykle sa pod jednu tému podpisuje viac rôznych mien.
- Alternatívne médiá s politikmi nespájajú len sympatie. Smer napríklad v auguste zaplatil za mediálne služby spolu 14-tisíc eur vydavateľovi Extra plus – Mayer medii, pričom titulnú stranu augustového vydania dostal k dispozícii kandidát Smeru a z korupcie obvinený policajný exprezident Tibor Gašpar. Z výročnej správy strany Sme rodina za rok 2021 vyplýva, že firme HEURÉKA EVOLUTION, vydavateľovi Hlavných správ, mali za reklamu zaplatiť 57 600 eur. Okrem toho za reklamu v hodnote 3 500 eur platili aj firme Hlavné štúdio, ktorá podľa Infosecurity prevádzkovala web Hlavného

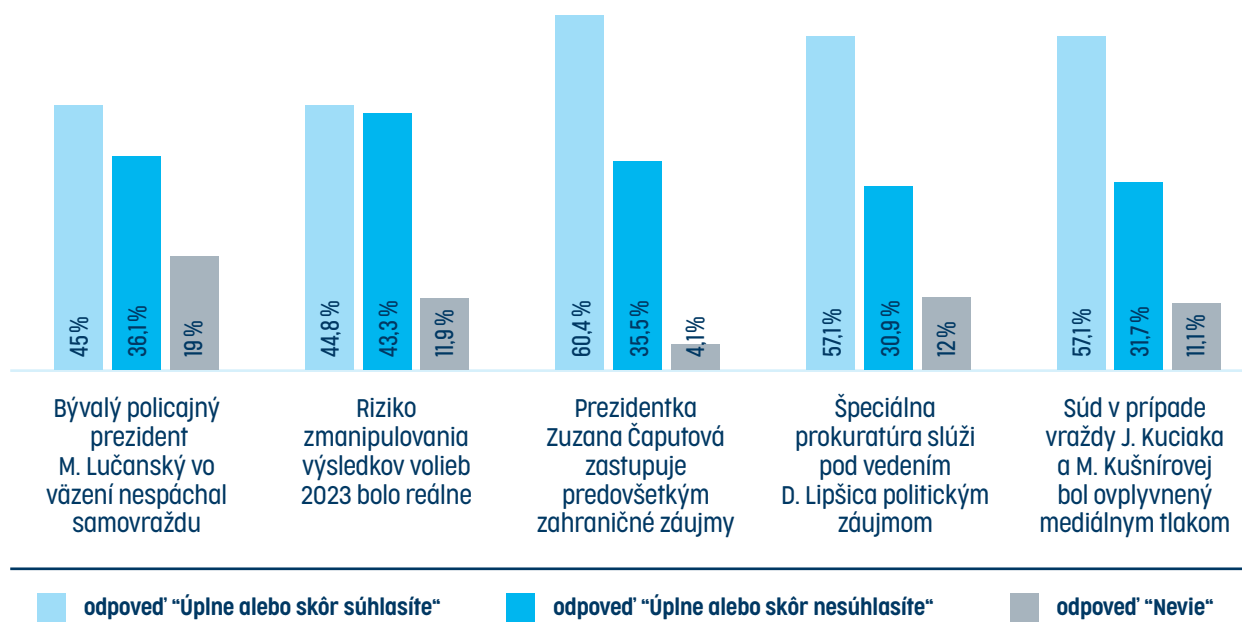
denníka, ale aj 27 200 eur združeniu Verbina, ktoré aktuálne prevádzkuje portál Hlavný denník. Politická inzercia sa, samozrejme, vyskytuje aj v mainstreamových médiách, zjavná príklonnosť alternatívnych médií k niektorým politikom však nabáda na obozretnosť aj pri sledovaní finančných tokov medzi politikou a alternatívnymi médiami. To platí ešte viac po voľbách v septembri 2023, kedy sa časť „alternatívou“ protežovaných strán dostala k moci a verejným zdrojom.

- Problematickým aspektom zostáva aj pri témach korupcie a právneho štátu prístup alternatívnych médií, ktoré prostredníctvom preberania agresívneho obsahu časti respondentov, ako aj cez svojich autorov, podporujú nenávisť voči konkrétnym osobám a neprimerane podkopávajú dôveryhodnosť demokratických inštitúcií. V skúmaných témach analýza zaznamenala aj nerešpektovanie prezumpcie nevinoty a ľudskej dôstojnosti, hoci voči týmto neuhom nebola dostatočne citlivá ani časť mainstreamových médií.
- Transparency International Slovensko sa rozhodla dôveryhodnosť „alternatívnych“ naratívov v témach korupcie a právneho štátu preskúmať aj prostredníctvom otázok v reprezentatívnom prieskume agentúry Focus. Respondentov sa výskumníci v októbri 2023 pýtali na mieru súhlasu s populárnymi tvrdeniami v alternatívnych médiách, ktoré sú aj predmetom tejto analýzy. Prieskum potvrdil, že značná časť populácie sa s nepodloženými či problematickými výroky nemá problém stotožniť. Zo skúmaných výrokov sa viac ľudí priklonilo k „alternatívnej realite“ vo všetkých piatich prípadoch (vid' graf č.2).

Pri vypracovaní analýzy využívala Transparency aj mediálny archív Mediaboard, za prístup do ktorého spoločnosti ďakujeme.

Alternatívnej realite sa darí aj pri témach korupcie a právneho štátu

Respondenti v reprezentatívnom prieskume agentúry Focus pre TIS dostali na posúdenie pravdivosti 5 nepodložených alebo problematických výrokov z oblasti korupcie a právneho štátu, ktorým sa výrazne darí v alternatívnej mediálnej scéne. **Pri každom výroku sa viac ľudí proklonilo k "alternatívnej realite".**

Prieskum Agentúry Focus pre TIS, 11. - 17. október 2023 na vzorke 1014 respondentov

Graf 2: Odpovede respondentov reprezentatívneho prieskumu agentúry Focus pre TIS z októbra 2023 k témam korupcie a právneho štátu.

Zdroj: Focus, TIS

Súd s vrahmi novinára Kuciaka

L'UBOŠ KOSTELANSKÝ

Najočakávanejším súdnym verdiktom v posledných rokoch bolo rozhodnutie v spoločensky významnej kauze vraždy investigatívneho novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej. Kuciaka (27) a jeho snúbenicu, archeologičku Martinu Kušnírovú (27) zavraždili 21. februára 2018 v ich rodinnom dome vo Veľkej Mači. Za hlavný motív vraždy označila polícia prácu novinára. Špecializovaný trestný súd v prípade vyhlásil rozsudok 3. septembra 2020. Súdna kauza pokračuje aj po troch rokoch, keď sa po druhýkrát dostala na odvolací Najvyšší súd SR.

OBDOBIE:

03/09/2020 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

Kuciak, Kočner (vražda, rozsudok, oslobodenie)

Škandál! Súd si dovolil rozhodnúť inak, ako už dávno rozhodli médiá. Kto za to bude pykať?

Odoberajte nás cez Google News

593

Bratislava 4. septembra 2020 (HSP/Foto:SITA/AP-Petr David Josek)

Mediálny vrchol roka, chvíľa, na ktorú médiá tohto roku azda najviac čakali, nastala. A pre mnohých bola absolútnym šokom: čo občania pod vplyvom korporátnych médií považovali za absolútnu samozrejmú, súd vyhodnotil inak. Ako je to možné?

Na snímke Marian Kočner

Vinný alebo nevinný: 10 kľúčových dôkazov proti Kočnerovi, ktoré súd nepresvedčili

MONIKA TÓDOVÁ

+ Zapnúť články e-mailom

Foto N – Tomáš Benedikovič

Marian Kočner aj Alena Zsuzsová sú v prípade vraždy Jána Kuciaka nevinní, rozhodol Špecializovaný trestný súd. Skutok sa podľa súdu stal, ale nie je preukázané, že ho spáchali oni dvaja. Zhráme si však desať najdôležitejších dôkazov, ktoré ukazujú, že si vraždu objednali.

Obr.: Kým mainstreamové médiá ako Denník N o rozsudku pochybovali, alternatíva ich kritizovala, že Kočnera vopred odsúdili.

Zdroj: Hlavné správy, Denník N

Úvodné rozhodnutie prvostupňového súdu v prípade vraždy novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej bolo sprevádzané mimoriadnym záujmom verejnosti. Do Pezinka prišla v septembri 2020 sedemdesiatka novinárov z celého sveta, ktorí boli svedkami neprávoplatného oslobodenia údajného objednávateľa vraždy – Mariána Kočnera a sprostredkovateľky Aleny Zsuzsovej pre nedostatok dôkazov.

Takýto rozsudok zapôsobil na časť verejnosti prekvapujúco, ba až šokujúco. Bolo to naozaj zrejme aj v dôsledku nenaplnených očakávaní, ktoré pomohli vzbudiť médiá. Takmer na dennej báze mesiace podrobne mapovali kauzu, viaceré z nich publikovali detaily z vyšetrovacieho spisu. V dôsledku značného vhl'adu do prípadu niektoré médiá verejne prezentovali presvedčenie o vine obžalovaných osôb a riešili najmä otázku, či kontroverzný podnikateľ Kočner dostane trest 25 rokov alebo môže byť odsúdený i na doživotie.

Denník N, napríklad, publikoval v tlačenej vydani ráno pred vynesení rozsudku článok, v ktorom opísal 10 kľúčových dôkazov „ukazujúcich“, že vraždu si objednali obžalovaní. „Dôkazy nevedú ani náznakom k žiadnym iným osobám ako ku Kočnerovi a Zsuzsovej,“ konštatovala v závere textu presvedčene reportérka Monika Tódová. Článok už dnes na webe denníka nenájdete. Po oslobodzujúcom rozsudku bol nahradený pozmeneným textom.

Roztvorené nožnice

Rozdiely v prístupe boli v tomto prípade očividné aj pri mainstreamových médiách. TV Markíza vo večerných hlavných správach vecne skonštatovala, že nepriame dôkazy na odsúdenie tentokrát nestačili. Reportér Denníka SME Adam Valček, ktorý spomedzi seriózných novinárov hľadel v priebehu procesu na prácu polície a prokuratúry najkritickejšie, priniesol v deň vynesenia podrobnú analýzu dôvodov, prečo dej vyskladaný prokuratúrou nepresvedčil súd.

Angažovanejší postoj zvolil, vcelku pochopiteľne, portál Aktuality.sk, kde zavraždený Kuciak pracoval. Šéfredaktor Peter Bárdy zdôraznil, že nemajú pochybnosti o vine Kočnera a Zsuzsovej a dôkazov

pre odsúdenie bolo dosť. Rozsudok sudcov, ktorí to vyhodnotili inak, označil Bárdy za nespravodlivý. Vyjadril však vieru, že nebol ovplyvnený zvonku.

Alternatívne médiá nahliadli na prekvapivú udalosť inou optikou. Nepostavili sa síce otvorene za Kočnera, aj pre ne bol zrejme príliš toxickou postavou. Pripúšťali možnosť jeho viny. Za tým, že unikol trestu, videli rovno zlyhanie polície a špeciálnej prokuratúry, ktorá kauzu dozoruje a sprisahanie novinárov s politikmi.

Toto „babráctvo“ opäť kryjú „zapredané médiá“, kritizovala v bezprostrednej reakcii na rozsudok prácu orgánov činných v trestnom konaní a mediálny mainstream redaktorka Hlavného denníka, podpísaná ako Anna Leitmanová. Redaktor Hlavných správ Samuel Gdovin pochválil sudcov, že „odolali politickému a mediálnemu tlaku“. Šok „médiami masírovanej“ verejnosti vraj spôsobili zaujatí novinári a politici a nie sudcovia, ktorí svoju prácu urobili správne. Nadviazali tak na teóriu o „kuciakiáde/kočneriáde“, čo malo byť akési sprisahanie, ktoré po vražde novinára Kuciaka viedlo k politickému prevratu v krajine.

Za masívne vynášanie zo spisu, dostatočné nerešpektovanie prezumpcie nevinu, absenciu nadhľadu a prílišný aktivizmus inkasovali mainstreamové médiá čiastočne aj dôvodnú kritiku. Pre alternatívne médiá to bola vítaná príležitosť, ako sa voči nim opäť vymedziť. Ich kritika však nebola, vzhľadom na ich prístup, celkom poctivá. Aj ony sa totiž často dopúšťali praktík, ktoré vyčítali iným.

Zmena pohľadu

Nerozpakovali sa, napríklad, publikovať uniknuté detaily z vyšetrovacieho spisu. Ďalšie zo známych alternatívnych médií, internetové rádio Slobodný vysielateľ, zverejnilo na svojom webe celú „Kočnerovu Threemu“, teda prepis správ z mobilu podnikateľa, ktorý sa dostal do rúk polície a okrem iného poskytoval dôležité indície k prípadu vraždy novinára. Komunikáciu pomocou argotu (šifrovaného slangového prejavu) súd pri svojom prvom rozhodovaní nezohľadnil pre jej nejednoznačnosť.

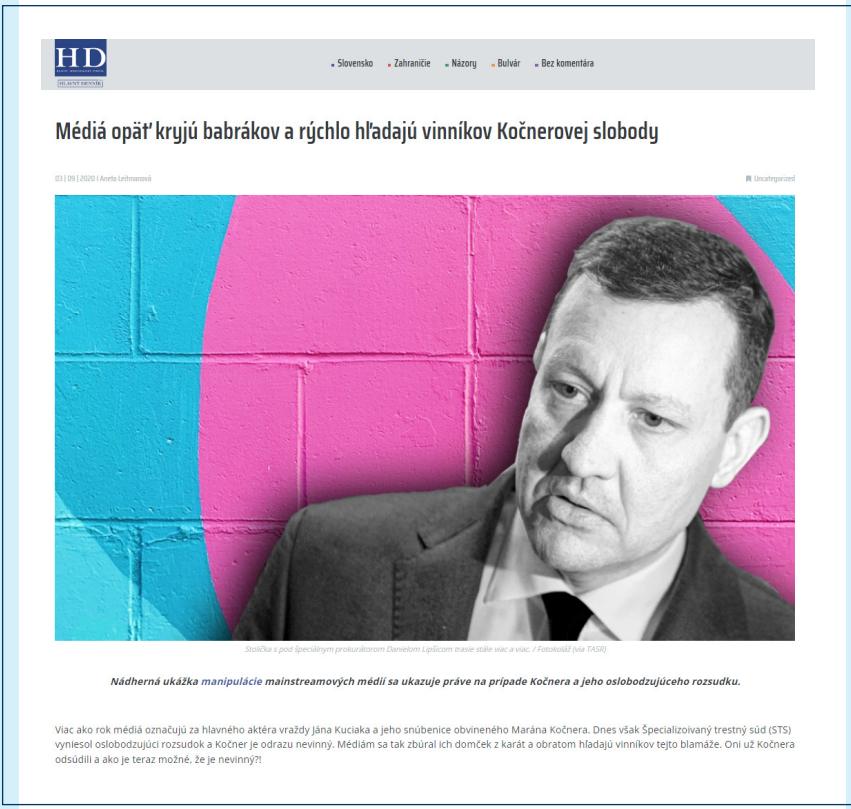
Naprieč „alternatívou“ nebola ani núdza o citovanie inak zaznávaného Denníka N, ktorý o kauze prinášal podrobné informácie a dostal sa napríklad aj ku Kočnerovým motákam posielaným z väzby.

Alternatívne médiá sa dokonca niekedy dokázali vymedziť voči najhorším konšpiráciám. Snáď najradikálnejšiu predviedol v roku 2019 poslanec Smeru Ľuboš Blaha, ktorý na Facebooku napísal, že v prípade vraždy Kuciaka ide o „politickú hru“ a novinár „bol obetovaný na to, aby sa niekto dostal k moci“. Hlavný denník perom autora Petra Bachana v auguste 2019 napísal, že Blaha týmto „klesol na úplné dno“ a za takúto konšpiráciu by mu „Kočner nohy bozkával“. Portál označil za bezpečnostné riziko, že predseda eurovýboru Blaha reprezentuje s takýmito názormi slovenský parlament v zahraničí.

Po rozsudku už snaha vyšetrovateľov, prokurátorov i časti politikov, médií a občianskej spoločnosti o spravodlivosť v prípade vražd Jána a Martyiny nenachádzala v „alternatívne“ veľa pochopenia. Hlavné správy a portál Infovojna, napríklad, skopirovali blog Štefana Harabina z webu denníka Pravda, v ktorom kontroverzný sudca rozvíjal konšpiračnú teóriu, že za stíhaním vrahov Kuciaka a Kušnírovej je nezákonný „lipšicovsko-politicko-mediálny diktát“, ktorý skončil „fiaskom“.

Hlavné správy (autor Ivan Lehotský) sa deň po vynesení rozsudku rozhodli sudcov rovno oslavovať, nakoľko „prejavili obrovskú odvahu a osobnú statočnosť“, keď sa postavili „celej mediálnej mašinérii, celej malomestskej kaviarni, celému kartelu sniečkárskeho mimovládkarov, umelcov a ostatných snobov“.

O mesiac neskôr, po zverejnení písomne vypracovaného rozsudku, sa už alternatíva prepracovala k presvedčeniu,

Obr.: Podľa Hlavného denníka sa mainstreamové médiá dopúšťali manipulácií.

Zdroj: Hlavný denník

že „Kočner o pláne zabiť Kuciaka nevedel“, „nie je o tom jediný dôkaz“ a „výpovediam svedkov nemožno veriť“. To všetko na pozadí konšpiračnej teórie, ktorá bola publikovaná na už neexistujúcom blogu HS, že „sorošovu onucu“, prezidentku Zuzanu Čaputovú dostala vo voľbách 2019 do funkcie kauza Kuciak, ktorá bola „fake news“.

Keď potom v júni 2021 Najvyšší súd proces zvrátil tým, že prvostupňový rozsudok zrušil so značnou dávkou kritiky, mali už jasno v tom, že odvolací súd podľahol „režimistickej propagande médií“. Hlavný denník priniesol tvrdenie hviezdy alternatívnej scény – právničky JUDITY LAŠŠÁKOVEJ o ovplyvnení verdiktu Najvyššieho súdu, pretože „s použitím mediálneho lynču je na Slovensku možné dosiahnuť svoje“.

Nový rozsudok

O necelé tri roky rozhodoval pezinský súd v kauze opäť. Nový prvostupňový verdikt bol za veľkého záujmu médií vyneseny

19. mája 2023. Prípado bol medzičasom spojený s kauzou plánovania vražd prokurátorov, kde ako obžalovaní taktiež figurujú Kočner so Zsuzsovou. Kým Kočnera senát v pozmenenom zložení opätovne oslobodil, Zsuzsová dostala súhrnný trest 25 rokov za vraždu Jána Kuciaka a prípravu vražd prokurátorov Maroša Žilinku a Petra Šufliarskeho. Ani toto rozhodnutie nie je definitívne, spis majú v odvolacom konaní opäť na stole sudcovia Najvyššieho súdu.

Mainstreamové médiá pred vynesením rozsudku akcentovali zlepšenie dôkaznej situácie, vďaka čomu podľa návrhu prokurátorov „Kočnerovi a Zsuzsovej hrozí doživotie“ (Sme). Známy právnik Tomáš Kamenec však pre Hospodárske noviny upozornil, že súd môže rozhodnúť v prípade Kočnera úplne inak ako v prípade Zsuzsovej, čo sa onedlho naozaj naplnilo. „Podstatné bude aj to, ako spoločnosť rozsudok pochopí a prijme,“ parafrázoval ekonomický denník Kamenca.

Rozhodnutie sudcov spôsobilo opäť rozruch, aj keď už nie taký, ako pred tromi rokmi, keď kauza ešte hýbala spoločnosťou. Bezprostredne ho komentovali aj šéfredaktori troch významných mienkotvorných spravodajských médií. Peter Bárdu (Aktuality) mal v sebe pri vynesení rozsudku „zmes smútku, hnevu a nepochopenia“. Matúš Kostolný (Denník N) ho označil za „katastrofu“ a „predzvesť toho, akú facku dostaneme vo voľbách“. Vytkol mu jeho nepochopiteľnosť, keď Zsuzsová bola potrestaná a Kočner oslobodený. Podobný pocit mala Beáta Balogová (Sme), ktorá sa pýtala, „ako sa mohli diať Zsuzsovej trestné činy bez Kočnerovho vedomia a najmä jeho peňazí“.

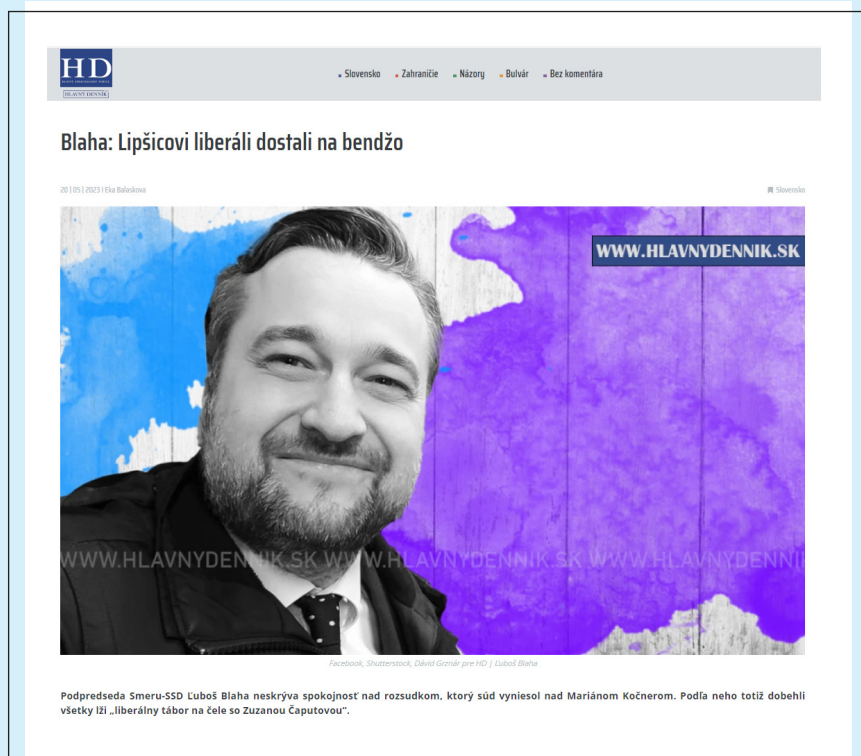
Mainstreamové, ale aj alternatívne médiá, si všimli, že rodičia Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej hneď

po vyhlásení výroku rozsudku zmätení opustili súdnu sieň. „Jednoducho povedané, fuj nášmu súdnictvu, nič viac,“ uviedla v správach TV Markízy sklamaná matka zavraždenej Marty Zlatica Kušnírová. Okrem tohto spoločného rysu však už dve skupiny médií prezentovali diametrálne odlišný pohľad na kauzu. Bola to plastická ilustrácia toho, ako príkro je v súčasnosti slovenská spoločnosť názorovo rozdelená.

Opozičné videnie

Kým v roku 2020 alternatívne médiá len opatrne písali o Kočnerovej nevine, teraz zaznieval tento názor hlasnejšie. „Kočner je gauner, ale nie hlupák. Iba hlupák by dal zavraždiť človeka v prípade, keď vie, že by bol okamžite hlavným podozrivým,“ vytváral deň po rozsudku Hlavný denník priestor pre nedoloženú interpretáciu kontroverzného politológa Eduarda Chmelára.

Spolu s podpredsedom Smeru Ľubošom Blahom sa Hlavný denník dokonca tešil

Obr.: Po druhom oslobodzujúcom rozsudku pre Kočnera dal Hlavný denník priestor konšpiráciám Ľuboša Blaha.

Zdroj: Hlavný denník

z rozsudku, ktorý vnímal v kontexte údajného sprisahania liberálnych médií a politických elít. V článku s titulkom „Blaha: Lipšicovi liberáli dostali na bendžo“, ktorý je úplne nekritickým monitoringom politikovho statusu na Facebooku, Blaha skonštatoval, že všetky lži dobehli „liberálny tábor na čele so Zuzanou Čaputovou.“

Ako „kolosálna lož“ sa podľa Blahu preukázala aj údajná príprava vraždy Daniela Lipšica. Politický obľúbenec alternatívnych médií to odvodil z toho, že súd v tejto časti obžalobe nevyhovel. Blaha prišiel s konšpiračnou teóriou, že za vraždou by mohol byť aktuálny špeciálny prokurátor Lipšic, ktorý mal vraj mať „vrúcny vzťah“ so Zsuzsovou a „spacifikovaním Kočnera“ sa snaží „zachrániť vlastnú kožu“. V motíve mal jasno – cieľom bolo dostať od moci Roberta Fica, čo sa vraj vďaka vražde Kuciaka podarilo.

S dvojdnovým odstupom prišli Hlavné správy s komentárom, ktorým potvrdili, že vtedajšie opozičné videnie kauzy je im vlastné. Ivan Lehotský sarkasticky naznačil, že na budúce by si mohli sudcovia dovoliť nevypočúť vôľu liberálnych médií a elít a odsúdiť „napríklad, samotného špeciálneho...“. „Chápete, aké je to nebezpečné? Bolo by dobré si túto hrozbu všimnúť a pamätať na to – napríklad vo voľbách,“ zakončil komentátor výzvou v prospech opozície.

Odsúdenie Dušana Kováčika

MICHAL PIŠKO

Dušan Kováčik, v tom čase úradujúci špeciálny prokurátor, bol 22. októbra 2020 zadržaný pre korupciu. Najvyšší súd ho 24. mája 2022 právoplatne odsúdil za prijatie úplatku 50-tisíc eur od mafie a za vynášanie zo spisov na osem rokov nepodmienečne. Kováčik stále čelí obžalobe aj v prípade ďalšieho 50-tisícového úplatku, ktorý mal za zametanie prípadov pod koberec zobrať od podnikateľa Petra Košča.

OBDOBIE:

22/10/2020 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

Kováčik, korupcia
(zadržanie, obvinenie,
odsúdenie)

NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika. Obvinila ho, že pomáhal zločincovi

MONIKA TÓDOVÁ · Zganiť články e-mailom

Dušan Kováčik v momente, keď ho v októbri 2020 zadržali. Foto - TASR

Akcia prebehla skoro ráno pred policajným prezidiom a súvisí s tým, že sa s policiou rozhodol spolupracovať Ľudovít Makó.

extra plus · O Extra plus · Analýzy · Právdžobník · h

POLITIKA/SPOLOČNOSŤ

NAKA ZADRŽALA ŠPECIÁLNEHO PROKURÁTORA KOVÁČIKA

Dvody jeho zadržania zatiaľ nie sú známe. Okrem Kováčika NAKA zadržala aj ďalšieho vysoko postaveného policajného funkcionára zo špeciálneho útvoru. Práviť by im malo obvinenie v súvislosti so zločineckým skupinou v Bratislave, ktorej mal pomáhať.

NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika

Špeciálny prokurátor Dušan Kováčik sa spomína aj v Kočnerovej Threeme. NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika. Ako prvý o tom informoval Denník N s odvolaním sa na viaceré zdroje. Zadržaní má byť aj vysoko postavený policajný funkcionár. Má íť o zástupcu riaditeľa Útvoru zvláštnych policajných činností Norberta Paška.

Kováčikovo zadržanie najmä súvisí s medzinárodnou akciou Bože mlyny, pri ktorej bol zadržaný bývalý šéf kriminálneho úseku finančnej správy Ľudovít Makó a esledek aj František Böhm.

Policia ani Úrad špeciálnej prokuratúry zatiaľ k zadržaniu neposkytujú žiadne informácie. „K veci a prebiehajúcej akcii, ktoré vykonáva NAKA sa nebudeme vyjadrovať“, reagujú takmer zhodne.

Súdca špecializovaného trestného súdu Ján Heubala Böhma pred niekoľkými týždňami vzal do výskumovej vizity Makó je obvinený zo zločinu zábratka zverejnenia a podporovania zločineckej skupiny. Vyvodená proti nemu viacerú svedkov On sám vinu odmieta.

Vznesení, ktorým sudca Ján Heubala rozhodol je aj informácia, ktorá sa dotýka príjmu šefa Úradu špeciálnej prokuratúry Dušana Kováčika.

HD · Slovensko · Zahraničie · Názory · Bratislava · Bez komentára

NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika

22.10.2020 08:25 | Správy | Kriminalita | Donáška krimi

FOTO Skončil v rukách polície: NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika

Zdroj: TASR

NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika. Zdroj: TASR

Policajti z NAKA zadržali špeciálneho prokurátora Kováčika

Odoberajte nás cez Google News

Bratislava 22. októbra 2020 (HSP/Foto:TASR-František Iván)

Národná kriminálna agentúra (NAKA) vo štvrtok ráno zasahovala u špeciálneho prokurátora JUDr. Dušana Kováčika

Obr.: V deň zadržania Dušana Kováčika vyšli alternatívne aj mainstreamové médiá s rovnakými titulkami.

Zdroj: Denník N, Aktuality.sk, Denník SME, Hlavný denník, Extra plus, Hlavné správy

NAKA zadržala špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika. Článok s takýmto titulkom si mohli slovenskí čitatelia prečítať vo štvrtok 22. októbra 2020 od skorých ranných hodín. Okrem závažnosti prípadu, keď pre korupciu skončil v rukách polície človek, ktorý ju mal potierať, bola táto situácia zaujímavá ešte aj niečím ďalším. Prvotné články (neskôr dopĺňané) vyšli s úplne totožným titulkom v Denníku N, Denníku SME, na portáli Aktuality.sk, ale aj v médiách označovaných za „alternatívu“ k mainstreamu ako Hlavný denník či magazín Extra plus. Titulok najznámejšieho alternatívneho spravodajského portálu Hlavné správy sa líšil len v jednom slove: Policianti z NAKA zadržali špeciálneho prokurátora Kováčika.

Po vypuknutí kauzy nešlo hneď o dva svety

V prvých dňoch od tohto bezprecedentného zákroku polície sa výraznejšie neodlišovalo ani spravodajstvo v týchto trojiciach mainstreamových a alternatívnych médií. Prevládali faktické informácie od orgánov činných v trestnom konaní či reakcie politikov. Kým mainstreamové médiá viac autorsky pracovali aj s kontextovými informáciami o Kováčikovej kariére, „alternatíva“ si väčšmi pomáhala agentúrnym spravodajstvom aj monitoringom ďalších médií.

Portál Aktuality.sk vyšiel napríklad už pár hodín po Kováčikovom zadržaní s obsiahlym profilom špeciálneho prokurátora od autorov Jána Petroviča a Mareka Vagoviča, v ktorom rozoberali jeho problematickú kariéru symbolizovanú prezývkou 61:0 (pomer ním dozorovaných prípadov a podaných obžalôb). Podobne do niekoľkých hodín Kováčikovu kariéru aj jej problematické aspekty rozobrali Zuzana Kovačič Hanzelová so šéfom domácej redakcie Matúšom Burčíkom aj v podcaste Denníka

Obr.: Dva dni po zásahu Hlavný denník na veľkom priestore zmonitoroval interview s Kováčikovým zástupcom pre TV JOJ, ktorý rozprával o tragédii pre prokuratúru.

Zdroj: Hlavný denník

SME. Denník N sa zas expresne pokúsil sprostredkovať reakcie prokurátorov a sudcov v článku „Ako sa mohlo stať, že špeciálnu prokuratúru viedol takýto človek?“.

Alternatíva kauzu otvárala najmä cez agentúry

Alternatívna scéna reagovala na udalosti striedamejšie. Kým vo vzorke mainstreamových médií (Denník N, Denník SME a Aktuality) vyšlo podľa mediálneho archívu Mediaboard v prvých šiestich týždňoch od zadržania 227 textov zmieňujúcich Dušana Kováčika, v trojici „alternatív“ (Hlavné správy, Hlavný denník, Extra plus) to bolo 70 článkov. Tento pomer však skresľuje fakt, že spomínaná vzorka štandardných médií s veľkými redakciami produkuje výrazne viac obsahu aj celkovo.

Ani v „alternative“ však od počiatku nešlo výlučne len o agentúrne správy. Dva dni po Kováčikovom zadržaní vyšiel napríklad Hlavný denník s textom Jozefa Uhlárika ml. „Zadržanie Dušana Kováčika: To, čo sa

stalo je pre prokuratúru tragédia!”, v ktorej zmonitoroval rozhovor zastupujúceho šéfa špeciálnej prokuratúry Alexandra Biróa z TV JOJ. Tento autor kauzu na portáli pokrýval aj v ďalších týždňoch, 10. novembra napríklad publikoval [text](#) „Dušan Kováčik ako Pán 61:0 opäť v problémoch. Preveria jeho posledné rozhodnutie!“. Článok kombinoval informácie z portálu Topky a článku TASR, doplnené o reakciu Roberta Fica.

Agentúrami si výrazne pomáhali aj na najčítanejšom alternatívnom portáli Hlavné správy. V prvých dňoch po Kováčikovom zadržaní publikovali niekoľko faktických textov agentúr SITA a TASR. Hoci už v prvých hodinách po zákroku vytvorili článok aj [zmonitorovaním](#) facebookového statusu Igora Melichera zo Smeru, podľa ktorého mohlo byť zadržanie Kováčika snahou o odvedenie pozornosti od plánovaného protipandemického „Matovičovho lockdownu“.

Najmä cez agentúry kauzu v prvých týždňoch pokrýval aj magazín Extra plus a jeho portál, kedysi blízky Mečiarovi a posledné roky drukujúci pronárodne sa označujúcim silám.

Hráčmi v súboji o interpretáciu sa stali aj politici

Postupne sa však informovanie o kauze v oboch typoch médií začali viac a viac rozchádzať. Mainstreamové médiá Kováčikov proces v nasledujúcich mesiacoch spravodajsky detailne pokrývali a kauzu v komentároch interpretovali aj ako ilustráciu uneseného štátu za éry Smeru a Roberta Fica. Napríklad šéfredaktor Denníka N v auguste 2021, mesiac pred prvým Kováčikovým odsúdením, použil jeho prípad aj pri kritike generálneho prokurátora Maroša Žilinku. Článok „Je to koniec? Môže Žilinka naozaj všetko pokaziť?“ začínal konštatovaním: „Po rokoch s Dobroslavom Trnkom a Dušanom Kováčikom sme si všetci zvykli, že prokuratúra je iba nástroj. Zneužíval ju Marian Kočner, Robert Fico a ďalší politici a mafiáni.“

V „alternatíve“ sa čoraz častejšie popri agentúrnym pokrývaní prípadu presadzovali aj spravodajské a názorové texty spochybňujúce spravodlivosť procesu.

Najočividnejšie sa táto optika prejavila pri rozsiahlom a nekritickom monitoringu

tlačových správ Smeru či dokonca doslovných prepisov videopríhovorov jeho predsedu. Hlavné správy napríklad 11. augusta 2021 priniesli v sekcii „Z domova“ Ficovu reakciu na článok Aktualít s názvom „Robert Fico: Bárdy z Aktualít má mozog zatemnený nenávisťou a hlúpostou“, v ktorej Fico opakuje aj svoj naratív o „vymyslenom obvinení D. Kováčika“.

Tento prístup sa potom v spravodajskej sekcii portálu opakuje pravidelne, v podstate až do súčasnosti. V článku z 9. februára 2023 napríklad prinášajú [článok](#) „Fico: Imrecze dostal ponuku, ktorá sa neodmieta“, v ktorom Fico ostro útočí na sudkyňu Pamelu Záleskú aj práve za odsúdenie Kováčika. Akýkoľvek kontext či iný pohľad na kauzu v prepise podpísanom len redakčnou skratkou HSP chýba.

V ďalšom [texte](#) nazvanom „Proti Kováčikovi sa vedie politicky motivovaný monsterproces“ anonymný autor pod skratkou HSP monitoruje účasť Fica na pojednávaní s Kováčikom, v ktorom bývalého špeciálneho prokurátora označuje za politického väzňa. Podobne Hlavné správy monitorovali aj ďalšie tlačové konferencie Smeru či rozhovory k téme v médiách označujúcich kauzu napríklad za „inkvizičný proces“.

Pod redakčnou skratkou HSP v júni 2021 portál priniesol aj rozsiahle [vyjadrenie](#) samotného Dušana Kováčika k údajnej nezákonnosti procesu, opäť bez akéhokoľvek kontextu.

Silný názor znel v Hlavných správach aj autorsky

Ficom rámcovaná optika sa presadila aj v „silnom názore“ autorských príspevkov Hlavných správ, ktoré k tejto téme prinášali najmä Ladislav Kováčik či Ivan Lehotský.

Autorské texty k téme sa v Hlavných správach vyskytovali tak v spravodajskej sekcii „Z domova“ ako aj v sekcii „Komentáre“. Kým v niektorých prípadoch je zaradenie autorských článkov do týchto sekcií viac-menej zrozumiteľné, inde pôsobí zmatečne. V spravodajskej sekcii „Z domova“ sa tak napríklad ocitol aj [text](#) Ladislava Kováčika z 26. septembra 2021 „Matovičova a Lipšičova „skupinka“: Kto presne je zodpovedný za rozvrat právneho štátu na Slovensku?“. Autor v texte rozoberá svoje úvahy o „roz-

vrate právneho štátu“ a proces s bývalým špeciálnym prokurátorom v ňom hodnotí ako nespravodlivý. Veľký priestor v článku venuje aj novinárke Denníka N Monike Tódovej, ktorú subjektívne označuje za súčasť systému škodiaceho právneho štátu.

V spravodajskej sekcii portál v novembri 2021 publikoval aj netypickú žánrovú kombináciu komentáru a rozhovoru Ivana Lehotského „Spáchali Lipšic a spol. sabotáž, aby dostali Kováčika do basy? O svojom rozhodnutí vrátiť tento horúci prípad prokurátorovi hovorí sudca Michal Truban“. Autor uvádza rozhovor so sudcom komentatívnym úvodom s výrazmi ako „kráľovacie komando Lipšica, Matoviča a Mikulca“ či „zúrivé režimné mainstreamové médiá“.

Rozhovor s Trubanom, ktorý sa pre neoznámenie možnej zaujatosti v kauze Dobytkár a následný disciplinárny postih dostal do sporu s vtedajšou politickou reprezentáciou a predstaviteľmi disciplinárnych orgánov, vydržal na titulnej strane portálu podľa služby Mediaboard pozoruhodné 3 dni a 3 hodiny. Trubanove rozhodnutie o odmietnutí obžaloby na Kováčika (pre údajne obídienie paragrafu 363 trestného poriadku) v jeho druhej korupčnej kauze o mesiac na to Najvyšší súd zrušil. Hlavné správy o tomto vývoji informovali vecným článkom z TASR.

Aj Hlavný denník nasadil Kováčika do boja s mainstreamom

V podobnom duchu písal o prípade aj Hlavný denník, ktorý Kováčikovu kauzu v poslednej dobe spomínal tiež najmä v súvislosti so vzťahom sudkyne Pamelky Záleskej a novinárky Denníka N Moniky Tódovej. Aj v tomto prípade išlo predovšetkým o monitoring sociálnych sietí stálice dezinformačnej scény, právničky JUD. JUD. Laššákovéj či lídra Smeru Roberta Fica a Ľuboša Blahu.

Hlavný denník oproti Hlavným správam pokrýval kauzu autorskými textami svojich redaktorov a spolupracovníkov častejšie. Agentúrnych správ o téme publikoval v danom období iba deväť, viacero z nich autorsky ešte upravoval. Aj keď pri autorských článkoch treba dodať, že aj v ich prípade ide často o monitoring iných akté-

rov vyjadrujúcich sa k téme, alebo článkov ďalších médií ako Aktuality či Topky.

Aj na tomto portáli patrili viaceré zo spomínaných autorských textov k jeho ťahákom. Minimálne šesť z nich bolo podľa služby Mediaboard zverejnených na titulnej strane Hlavného denníku viac ako deň. Najdlhšie, 1 deň a 16 hodín, to bolo v prípade názorového článku autorky Petry Demkovej „Súdny proces s Kováčikom: Dôkazná situácia sa rozpadá. Má vôbec prokuratúra ešte prípad?“ z 12. augusta 2021. Mesiac pred Kováčikovým odsúdením v ňom portál pokrýval pojednávanie a takýmto spôsobom interpretoval výpovede viacerých svedkov, vrátane bývalého generálneho prokurátora Jaromíra Čižnára, ktorý Kováčika označil za svojho priateľa.

Jeden a pol dňa na titulke portálu vydržal aj ďalší článok rovnamej autorky publikovaný iba o deň neskôr: „Čo zaznelo z úst R. Fica na súde s Kováčikom? Redaktorka Denníka N ostala ako obarená.“ V ňom podrobne zmonitorovala interview medzi novinárkou Denníka N Máriou Benedikovičovou a Robertom Ficom pred pojednávacou miestnosťou na súde s Kováčikom. Hoci išlo o článok zaradený v spravodajskej rubrike „Slovensko“ autorka Hlavného denníku v ňom redaktorku konkurenčného médiá označovala za súčasť „protificovskej propagandy“ a „Lipšicovho gangu“. Kým Fico v článku „vysvetľuje“ a „poučuje“, redaktorka Denníka N dáva „doterné otázky“.

Podobne ako v Hlavných správach dostáva v Hlavnom Denníku rozsiahly priestor aj samotný Kováčik. Ide o text Ivana Brožika zo 6. júna 2021 „To, čo píše o súčasnej kolúznej väzbe Dušan Kováčik, nám kedysi opisovali ako hrôzy Jáchymova“. Aj tento článok je zaradený v spravodajskej sekcii Slovensko, hoci ide vlastne o monitoring Kováčikového textu na portáli pravnelisty.sk o podmienkach väzby. Podmienky opisované Kováčikom článok Hlavných správ okrem uránových baní v Jáchymove prirovnáva aj k sovietskym gulagom.

V Extra plus pustili autorsky ku kauze politikov

Aj v Extra plus sa Kováčikov prípad v niekoľkých prípadoch dostal na webstránku

časopisu cez monitoring vyjadrení politikov na sociálnych sieťach, a to nielen opozičných ako Ľuboš Blaha či Robert Fico, ale aj v tom čase predstaviteľov koalície Veroniky Remišovej a Juraja Šeligu. Tvrdenie o „prísnom treste“ pre Kováčika v auguste 2023 zmonitorovali aj v statuse poslankyne Romany Tabak (pôvodne OĽaNO, neskôr sa zblížila s SNS) nazvanom „Fico by skončil ako Lučanský“.

Extra plus sa v tomto spôsobe informovania odlišuje od Hlavných správ či Hlavného denníka tým, že ako autorov článkov na svojom webe uvádza v niektorých prípadoch priamo citovaných politikov. Jedným z najčastejších autorov spomínajúcich Kováčikovu kauzu je tak podpredseda Smeru Ľuboš Blaha. Ten na stránke magazínu prípad označuje za „matovičovský monsterproces“, „zbavenie sa všetkých, ktorí stáli v ceste“, alebo proces, za ktorý „by sa nehanbil“ ani stalinistický prokurátor Urválek.

Vo vlastných textoch či rozhovoroch magazín téme špeciálnu pozornosť nevenuje. Za zmienku stojí rozhovor šéfredaktorky časopisu Lenky Mayerovej s ekonómom Mariánom Vitkovičom z októbra 2021, kde bez akejkoľvek reakcie novinárky zaznelo aj tvrdenie respondenta: „S plnou vážnosťou vyhlasujem, že práve odsúdený bývalý generálny prokurátor Dušan Kováčik je podľa všetkého odsúdený za niečo, čo nikdy neurobil“.

Jasno mal v kauze aj mainstream

Frekventovanou súčasťou výstupov alternatívnych médií o korupčných kauzách Kováčika bola aj kritika spôsobu informovania zo strany mainstreamových médií. Aj keď táto interpretácia neraz prerastala do nepodložených krajností, v niečom sa jej z pohľadu Kováčikových apologétov rozumieť dá. V mainstreamových médiách napriek citelnej snahe o prinášanie kontextových informácií a relevantných posunov v kauze neraz takmer výlučne prevládali pohľady žalujúcej strany.

Keď napríklad na prelome apríla a mája 2021 informovali Aktuality a Denník N o podaní obžaloby, čitateľom podrobne popísali údajný priebeh zneužívania moci a uplácania. Optiku Kováčika a jeho obhaj-

cov im však neponúkli. V SME o pár dní na to informovali o rozhodnutí ponechať bývalého špeciálneho prokurátora vo väzbe z prvej strany textom s titulkom „Kováčik bol na peniaze“, kde na ďalšej strane takmer výlučne jednostranne rozoberajú závery vyšetrovateľov a súdu o jeho nadštandardných majetkových pomeroch. Kováčikove prvostupňové odsúdenie zo septembra 2021 následne v SME ohlásili článkom s titulkom „Kováčik je klamár a zločinec, zhodnotila sudkyňa“. Podrobný opis Kováčikovoho zločinu dokumentuje z jeho perspektívy jediná veta: Kováčik vinu popiera, on aj jeho advokáti sa odvolali, prípad teda ešte posúdi Najvyšší súd.

Tieto príklady, ktorých by bolo možné uviesť podstatne viac, nemajú presadzovať relativizovanie záverov vyšetrovacích či justičných orgánov často aj účelovými protiargumentami obžalovaných, ich takmer úplná absencia však neraz nahráva naratívom dezinformačnej scény o jednostrannosti mainstreamu. A to bez ohľadu na to, o čo flagrantnejšie sa tohto neduhu z opačnej strany dopúšťajú práve ony samy.

Samovražda Milana Lučanského

KRISTÍNA KROKOVÁ

Milan Lučanský, bývalý prezident Policajného zboru, obvinený koncom roka 2020 z korupcie, sa 29. decembra 2020 pokúsil vo väzobnej cele o samovraždu obesením. Zraneniam na druhý deň podľahol. Vyšetrovacia komisia, ktorú potom zriadila vtedajšia ministerka spravodlivosti Mária Kolíková, cudzie zavinenie vylúčila. Spochybňovaniu Lučanského samovraždy sa však až do dnes v alternatívnych médiách venuje bezkonkurenčne veľké množstvo článkov.

OBDOBIE:

06/12/2020 - 31/08/2023

KLÍČOVÉ SLOVÁ:

Lučanský, samovražda

The screenshot shows the top part of a news article on the 'extra plus' website. The header includes the 'extra plus' logo and navigation links for 'O Extra plus', 'Archív', and 'Predplatné'. Below the header is a red bar with the word 'POLITIKA'. The main image is a portrait of a man, likely the author, Luboš Blaha. Below the image is the title 'BLAHA: LUČANSKÉHO MUČILI NA SAMOTKE' and a short introductory paragraph.

Kolíková zverejnila záznamy k Lučanskému: opisujú jeho zranenie aj chvíle tesne po samovražde

 VLADIMÍR ŠNIDL + Zapnúť články e-mailom

Ústav na výkon väzby
a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Prešov
Oddelenie výkonu väzby a výkonu trestu
Kpt. Nálepka 1, 081 13 Prešov

29/12/2020

Dňa: 10

ÚRADNÝ ZÁZNAM

9.12.2020 v presne nezistenom čase do 7.45 h. došlo k zraneniu na cele č. 131 oddelenia VV a VT ÚVV a Ú

ina vzniku udalosti, informácie o účastníkoch:

2.2020 v čase 7.45 hod., som bol velený DR RÚ č. 294/26-2020 a referenta režimu č.3. Pri rannej kontrole v cele č. 131 som si všimol praveho oka u obvineného Milana Lučanského. Obvinený povedal: „To nič nie je, udrel som sa.“ Na moju otázku o zranení, odpovedal: „Nie, nie je to potrebné“. Vysvetlil mi, ako k oči nemohol spať, prechádzal som po cele, pristúpil si šľapku, započul

Medzi zverejnenými materiálmi sú aj výpovede dozorcov, ktorí kontrolovali Lučanského v cele. Foto - Denník N

Obr.: Po zverejnení prvých dokumentov Extra plus dal priestor Lubošovi Blahovi, ktorý ich spochybnil. Denník N zhrnul, čo sa v nich uvádza.

Zdroj: Extra plus, Denník N

Bývalý policajný prezident Milan Lučanský bol po obvinení z prijímania úplatkov v hodnote 510-tisíc eur rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu zo 6. decembra 2020 vzatý do väzby pre obavy z ovplyvňovania svedkov. V kauze Judáš bolo spolu s ním z korupcie a ďalších trestných činov obvinených osem osôb, ktoré pôsobili vo vysokých funkciách v Policajnom zbore, Finančnej správe, Kriminálnom úrade finančnej správy (KÚFS) či Slovenskej informačnej službe (SIS). Podľa Špecializovaného súdu vyšetrovatelia narazili na tzv. korupčný strom, ktorý s vysokou mierou pravdepodobnosti udržiavali pri živote policajti, prokurátori, sudcovia a príslušníci rôznych štátnych orgánov. Lučanský bol obvinený z pokračovacieho zločinu prijímania úplatku na základe výpovedí kajúcnikov. Hrozilo mu 10 až 15 rokov vo väzení.

Lučanský si najprv po niekoľkých dňoch vo väzbe zranil oko, čo upútalo pozornosť médií. Po Vianociach, 29. decembra 2020, sa podľa zverejnených informácií pokúsil o samovraždu a zomrel. Nezávislá kontrolná komisia, vymenovaná ministerstvom spravodlivosti, nezistila žiadne skutočnosti spochybňujúce verziu o samovražde a ublíženie na zdraví vylúčila aj na základe vyšetrovania Krajská prokuratúra v Prešove. V kauze Judáš sa nakoniec jeden z Lučanského spoluobvinených priznal a dostal nižší trest, traja boli odsúdení.

Pochybnosti od začiatku

Už začiatkom decembra po Lučanského zranení oka prišli alternatívne médiá Hlavné správy, Hlavný denník a Extra plus s tvrdením, že išlo o pokus o samovraždu. Hlavný denník, ktorý žiadal demisiu zodpovedných, sa odvolal na mainstreamový Refresher.sk, podľa ktorého však šlo len o jednu z verzii, s ktorou väznica pracovala. Z najstaršieho nepretržite vychádzajúceho denníka Pravda zase prebrali tvrdenia analytika Milana Žitného, ktorý uviedol, že neverí, že si zranenia nespôsobil sám. Lučanského advokát to poprel rovnako ako generálny prokurátor Maroš Žilinka.

Pred Vianocami sa však odohral druhý incident a Lučanský zomrel. Politickú zodpovednosť za to prebral generálny riaditeľ

väzenstva Milan Ivan a odstúpil. Alternatívne médiá a niektorí opoziční politici šírili sériu dezinformácií, vďaka ktorým sa im podarilo hneď od začiatku vyvolať pochybnosti, či išlo o samovraždu. Viacerí z nich dokonca hovorili o vražde ešte predtým, ako bol Lučanský vyhlásený za mŕtveho. „Je to politická vražda,“ citoval Hlavný denník Tomáša Tarabu, aktuálneho ministra životného prostredia. „To čo sa prvé hovorilo, že spáchal samovraždu na teplákoch, tak ja osobne tomu neverím,“ citovali zase Hlavné správy analytika Jána Baránka. Nepotvrdené informácie okrem Tarabu šírili aj ďalší politici, intenzívne napríklad podpredseda Smeru Ľuboš Blaha.

Téma spochybňovania smrti policajného exprezidenta sa vďaka dezinformačným aktérom objavovala v alternatívnych médiách počas celého roka 2021, zatiaľ, čo mainstreamové médiá sledovali oficiálne výsledky vyšetrovania a naliehali na ich zverejnenie.

Treba povedať, že otázky, či mohlo byť voči Lučanskému použité násilie počas pobytu vo väzbe a či personál urobil všetko pre to, aby úmrtiu zabránil, sú legitímne, pretože sa nimi zaoberalo aj oficiálne vyšetrovanie vzhľadom na rôzne zranenia, ktoré utrpel. Alternatívne médiá však oficiálne prezentované informácie spochybňovali otázkami, nie faktami. Len na základe názorov tvrdili, že bol bývalý policajný prezident mučený a dobitý dozorcami.

Lučanský žiadnu oficiálnu sťažnosť nepodal, no podľa záverov vyšetrovania sa príslušníkom ZVJS a psychológovi pár hodín pred smrťou sťažoval, že nemá žiadne informácie o manželke a dcérke. Slovenské väzenstvo je Európskym výborom na zabránenie mučeniu opakovane vyzývané, aby zlepšilo možnosti väzňov kontaktovať sa s rodinou. Ministerská komisia však zistila, že doručovanie listov Lučanskému sa oneskorilo tak, že si ich pred smrťou nestihol prečítať.

Lučanského samovražda sa podľa Infosecurity.sk stala dôležitým nástrojom na vytváranie pocitu, že vládni predstavitelia zneužívajú inštitúcie v boji proti opozíciou a vláda bola často obviňovaná z vykonštruovaných politických procesov.

Lučanský, prezentovaný ako hrdina a martýr, vraj musel byť umlčaný, lebo stál v ceste mocenským záujmom vlády a vedel príliš veľa. Hlavné správy ho označili za prvú obeť politického režimu. Zároveň bola táto téma zneužitá na útoky proti liberálnym médiám a novinárom, ktoré boli stranou Smer obviňované z napomáhania vláde a zo snáh zamiesť dôkazy pod koberec.

Rôzni aktéri dokonca na sociálnych sieťach využívali hešteg #AllforMilan a prirovnávali jeho smrť k vražde investigatívneho novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej v roku 2018. Ich smrť vyvolala masové demonštrácie, viedla k pádu vlády Roberta Fica a odštartovala odhaľovanie káuz, do ktorých boli zapletení predstavitelia na vysokých postoch.

Konšpirácie z mainstreamu

Dezinformácie týkajúce sa kauzy Lučanský, nielenže prenikli v nemalej miere aj do mainstreamových médií, ale tiež na tejto pôde aj vznikli. Denník Pravda totiž dal po

oboch incidentoch priestor Lučanského priateľovi, ex-novinárovi Milanovi Žitnému, ktorý prišiel nielen s teóriou samovraždy už v čase po Lučanského zranení, ale po skutočnej samovražde začal šíriť naratív o dobití dozorcami.

Začiatkom roka 2021 sa už nielen v Pravde, ale i bulvárnym denníku Plus jeden deň z mediálneho impéria finančnej skupiny Penta výrazne venovali spochybňovaniu vyšetrovania. Už v tom čase sme v Transparency poukázali na to, že Plus jeden deň podľa našej analýzy spomedzi mainstreamových médií najintenzívnejšie spochybňoval oficiálne authority a fakty o tragickej udalosti a dal priestor aj nepodloženým tvrdeniam Baránka i zakladateľa Smeru Fedora Flašíka o bitke bacharmi. Vzhľadom na charakter týchto médií a ich okruh čitateľov širili ničím neoverené informácie medzi svojich čitateľov, spoliehajúcich sa na objektivnosť daného média, čím škodlivosť týchto článkov mohla mať ešte väčší negatívny vplyv, než články na

Transparency International Slovensko

8 January 2021

PLUSKA PRI LUČANSKOM NADBIEHA KONŠPIRÁTOROM

Udalosti okolo smrti bývalého policajného prezidenta Milana Lučanského testujú serióznosť štandardných slovenských médií. Negatívne vytrča z rady denník Plus jeden deň. Podľa našej analýzy najintenzívnejšie spochybňuje oficiálne authority a fakty o tragickej udalosti. Lučanského vykresľuje najmenej vyvážene, keď zdôrazňuje jeho pozitíva a zamlčiava vážnosť korupcie, z ktorej bol obvinený. Denník dal priestor aj konšpiráciám.

Plus jeden deň ťahá tému na titulnej strane nepretržite od Lučanského smrti. Ide o sedem tituliek v rade po sebe, čo je nevidaná šnúra v našom mediálnom priestore. Pre porovnanie, konkurenčný bulvár Nový Čas jej venoval iba jednu plnú titulku. K téme Pluska uverejnila za ostatných desať dní 35 článkov, Nový Čas dokopy 15.

Ale hlavný rozdiel je v prístupe bulvárných denníkov. Kým Nový Čas je rezervovaný a drží sa faktov (vrátane objektivných nejasností), Pluska čitateľom podsúva aj konšpirácie. V silvestrovskom vydaní cituje politológa Jána Baránka s titulkom „Verzií o samovražde neverím!“

Baránek tu emotívne uviedol že Lučanský bol „skrátka eliminovaný buď prehnanou bitkou od personálu väzenskej stráže alebo spoluzadržaných. Ďalšia alternatíva je najhoršia – že bol eliminovaný zámerné“. Politológ takto vážne obvinenia nijako nepodložil a denník ich uverejnil bez toho, aby ich bližšie preveril. Ide o podobné tvrdenia, ktoré denníku Pravda povedal v rozhovore Milan Žitný, tiež bez akýchkoľvek dôkazov.

Pluska predáva zhruba 30-tisíc vydaní denne, Nový Čas dvojnásobok. Na webe je ich čítanosť vyrovnaná, majú zhruba 600-tisíc užívateľov denne (pozn.číslo vrátane podstránok a sesterských webov). V poslednom týždni má však web Plusky návštevnosť nadpriemernú a zhruba o jednu pätinu vyššiu ako jej konkurent.

Nový Čas vlastní podnikateľ Anton Siekel. Plus jeden deň je vlastný finančnou skupinou Penta. Jej spolujateľ Jaroslav Haščák je obvinený z korupcie v prípade Gorila. Zatknutý bol podobne ako Lučanský v druhej polovici minulého roka v sérii obvinení dovtedy nedotknutých podnikateľov či funkcionárov. Penta Haščákovu zatknutie komentovala ako neopodstatnené a neprimerané.

Obr.: Transparency Slovensko kritizovala, že Plus 1 deň dal priestor aj konšpiráciám.

Zdroj: Facebook TIS, Plus 1 deň

alternatívnych weboch. Spolu s Plus 7 dní z rovnakého vydavateľského domu samovraždu spochybňujú dodnes.

Téma dnes stále žije aj v alternatívnych médiách. Živí ju aj prostredníctvom respondentov ako je právny zástupca Lučanského rodiny, bývalý sudca Miroslav Radačovský, ktorý spochybňuje úkony vyšetrovania, ktoré už je právoplatne skončené. V mainstreame zase Lučanského spomínali v inom kontexte – na súdnom procese s bývalým šéfom Špeciálnej prokuratúry, Dušanom Kováčikom.

Množstvo článkov popierajúcich fakty a policajné zistenia v kauze Lučanský, ktoré generovali alternatívne veľkú čítanosť, zrejme do značnej miery ovplyvnilo aj čitateľov klasických spravodajských médií. Z reprezentatívneho prieskumu agentúry Focus pre Transparency z októbra 2023 k témam korupcie a právneho štátu vyplýva, že 45 percent obyvateľov verí, že Lučanský nespáchal samovraždu.

„Prípád smrti policajného exprezidenta Milana Lučanského bude mať ďalekosiahly dopad na vývoj slovenskej politiky,” skonštatoval krátko po nešťastí Robert Fico, ktorý sa po predčasných voľbách v septembri 2023 stal už po štvrtý raz slovenským premiérom.

Búrka v justícii a kauza Jankovská

MARTINA HILBERTOVÁ

Monika Jankovská, bývalá štátna tajomníčka, ministerstva spravodlivosti za vlád Roberta Fica bola 11. marca 2020 spolu s ďalšími sudcami a predstaviteľmi justície zadržaná pre korupciu a obdobie od marca 2020 do mája 2021 strávila vo väzbe pre obavy z ovplyvňovania svedkov. V justičnej kauze Búrka je obvinená zločinu prijímania úplatku formou spolupáchateľstva, za čo jej hrozí trest od 3 do 8 rokov. Okrem toho ju obvinili aj z marenia spravodlivosti v kauze Fatima, ktorá už je pred súdom.

OBDOBIE:

01/03/2020 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

Jankovská, Búrka

Ráno 11. marca 2020, len pár dní po parlamentných voľbách, ktoré znamenali koniec vlády Smeru, SNS a Mosta-Híd a víťazstvo opozície, polícia zadržala 18 predstaviteľov justície, zväčša sudcov. Jej podozrenia v kauze Búrka hovorili nahlas o tom, o čom sa na Slovensku dávno šepkalo: že na slovenských súdoch, ktorým dlhodobo nedôverujú tri pätiny až dve tretiny obyvateľstva, je možné kúpiť si rozsudok.

V kauze Búrka podľa polície niektorí bratislavskí sudcovia rozhodovali tak, ako chcel kontroverzný podnikateľ Marián Kočner a nemali problém vyhlásiť rozsudok, ktorý mohli dostať už napísaný. Stačilo zaplatiť. V asi najväčšej justičnej korupčnej afére v histórii boli 13 sudcovia, jedna bývalá sudkyňa, jedna správkyňa konkurznej podstaty, jedna advokátka a dve osoby obvinení z korupcie, zasahovania do nezávislosti súdu a marenia spravodlivosti. Do väzby putovali piati.

Dnes, tri roky po policajnej Búrke, je spomedzi všetkých obvinených odsúdená jedna bývalá sudkyňa – Miriam Repáková. Po priznaní dostala dvojročný podmienený trest, keďže spolupracovala s políciou

Akcia Búrka: Policajti zadržali sudcov

< 31/40 > 🔍 Zväčšiť 📷 všetky fotky | ✕

Policajti NAKA predvádzajú zadržanú Jankovskú na policajnú stanicu v Nitre.
Zdroj: SME - JOZEF JAKUBČO

Obr.: Bývalá štátna tajomníčka Monika Jankovská prichádza vypovedať na políciu.

Zdroj: Denník SME

a funkcie sudkyne sa vzdala. Proces aktuálne čaká dve sudkyne a jedného bývalého sudcu. V prípade Jankovskej a 7-člennej skupiny obvinených, vrátane Kočnera, sa čaká na ukončenie vyšetrovania.

Mainstream zatýkanie čakal

Zatýkanie sudcov v roku 2020 už mesiac vopred predpovedal portál Aktuality.sk, podľa ktorého sa šance na úspešné stíhanie „justičnej mafie“ výrazne zvýšili po tom, čo súd v prípade vraždy novinára Jána Kuciaka uznal ako dôkaz prepisy správ z telefónu mafiánskeho podnikateľa Kočnera. „Začať by sa mohlo tam, kde je najviac informácií. Najviac dôkazov. A najviac špiny. Teda pri obchodníčke Jankovskej,“ napísal bývalý komentátor Aktualit Dag Daniš. Aj Denník N sa pýtal, prečo ešte Jankovská a spol. nie sú obvinení.

Keď potom došlo k zatýkaniu, kauza Búrka sa okamžite stala hlavnou témou mainstreamových médií a živila titulné strany viac ako týždeň. Najvyššie postavenou predstaviteľkou justície spomedzi zadržaných bola bývalá štátna tajomníčka a sudkyňa Monika Jankovská (za Smer), obvinená z toho, že za úplatok u inej sudkyne vybavila, aby uznala za platnú Kočnerovu zmenu voči televízii Markíza za 8,3 milióna eur.

Čitatelia Aktualit, Denníka N i Denníka SME sa hneď prvý deň dozvedeli mená zadržaných sudcov a právnikov, z čoho sú obvinení, ich profily, komunikáciu v Threeme. Na druhý deň, kedy Ústavný súd súhlasil s väzbou pri 5 z 13 zadržaných sudcov, už informovali aj o skutkoch, z ktorých boli obvinení. Nechýbalo svedectvo kľúčového „kajúčnika“ sudcu Vladimíra Sklenku. Novinári sa totiž dostali k uzneseniam polície, ale aj súdov.

Alternatíva vyčkávala

Alternatívne médiá, pre ktoré sú často predstavitelia Smeru skôr autoritou ako respondentom, o téme spočiatku informovali zdržanlivo. Hlavné správy a Hlavný denník v deň zatýkania publikovali len informácie z tlačových agentúr. V Extra plus sme informáciu o zadržaní sudcov nenašli. Hoci Jankovská bola nominantkou Smeru, Hlavné správy už dva dni po zatknutí uve-

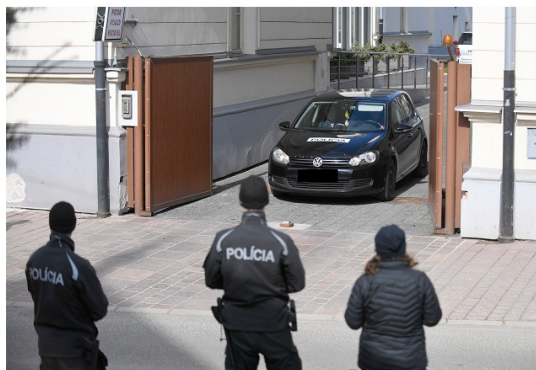
Blíži sa očista justície? Naozaj?

Odoberajte nás cez Google News

75

Bratislava 13. marca 2020 (HSP/Foto:TASR-František Iván)

NAKA v stredu ráno zadržala trinásť sudcov podozrivých z korupcie a nekalých spôsobov z ktorých 5 nechal ústavný súd vziať do väzby. Má íst' o mafiánsku sieť ľudí spojených s Mariánom Kočnerom, ktorí si z justície urobili zločineckú agentúru. Je to signál blížiaceho sa konca mafie v slovenskej justícii?

Ilustračné foto

Aktuality.sk
<https://www.aktuality.sk> Slovensko Správy

Kto sú zadržaní sudcovia a advokáti z Kočnerovej Threemy ...

11. 3. 2020 — Zadržala viacerých sudcov a advokátov, ktorí mali spolupracovať s Kočnerom. Polícia zasiahla voči sudcom a sudkyňiam, ktorí s Marianom Kočnerom ...

Denník N
<https://dennikn.sk> kto-su-zadrzani-sudcovia-doneda...

Kto sú zadržaní sudcovia: donedávna špičky justície ...

11. 3. 2020 — Polícia v stredu zadržala trinásť sudcov a jednu bývalú sudkyňu. Dôkazy o dopisovaní si s Kočnerom máme iba pri niektorých. Vladimír Sklenka ...

domov.sme.sk
<https://domov.sme.sk> kocnerova-threema-ito-su-sudco...

Kočnerova Threema: Kto sú sudcovia, ktorých zadržali - SME

11. 3. 2020 — Počas policajnej akcie Hmla NAKA zadržala spolu 13 sudcov. Okrem toho predviedli aj jednu bývalú sudkyňu, jednu správkyňu konkurznej ...

Obr.: Mainstream hneď zverejnil profily a podozrenia voči aktérom asi najväčšej korupčnej kauzy v dejinách slovenskej justície. Alternatíva (Hlavné správy) ju spochybňovala.

Zdroj: [Google.sk](https://www.google.sk),
Hlavné správy

rejnil komentár Ivana Lehotského, kde na základe tvrdení exministra spravodlivosti Štefana Harabina možnú očistu súdnictva spochybnili a zodpovednosť za kauzu Búrka pripisovali Jankovskej bývalej nadriadenej, Lucii Žitňanskej a druhej štátnej tajomníčke Márii Kolíkovej.

Hlavný denník sa ešte zaujímal o rozhodovanie o väzbe sudcov v článku

s nepravdivým titulkom Fiačan konečne vysvetlil, prečo oslobodil ôsmich sudcov zadržaných pri akcii Búrka. Ústavný súd totiž rozhodoval o väzbe sudcov, nie ich oslobodení od obvinení. Informácie, vychádzajúce z postu Transparency International Slovensko, však dezinterpretovala súkromná tlačová agentúra SITA, ktorej text alternatívne médiá prevzali.

Vinná i mučeníčka

Strmý pád z pozície vplyvnej političky do väzby znášala Jankovská zle a protestovala hladovkou. Až vtedy začali javiť väčší záujem o tému alternatívne médiá, ktoré po zadržaní rýchlo stíchli. Aj kvantitatívna analýza ukazuje, že mainstreamové médiá tému pokrývali hlavne prvý rok. Potom intenzita článkov klesala, hoci sa snažili vývoj kauzy dosledovať. Alternatívne médiá jej venovali v roku 2020 aj 2021 približne podobný počet článkov.

Hlavné správy policajné akcie voči sudcom aj ďalším funkcionárom z čias vlády Roberta Fica spochybnili práve slovami Fica o prezumpcii nevinu i jeho ministra vnútra Roberta Kaliňáka, že obvinenia sú všeobecné a vyšetrovatelia zaujatí. Intenzívnejšie kauzu sledoval Hlavný denník. Zaujímalo ho hlavne, koho Jankovská „práskne“ a či ju chcú umlčať. Napísal, že Jankovská chcela svedčiť proti oligarchovi a politikom a prokurátorka ju stopla. „Jankovská sa správa ako statočná žena. Kajúcnici zatiaľ sedia doma ženám pri sukniach,” skonštatovala Aneta Leitmannová z Hlavného denníka, podľa ktorej je „obeťou prokurátorskej svojvôle a zlovôle.” Aj z Extra plusu sa čitatelia dozvedeli, že z Jankovskej je ľudská troska bez toho, aby si tieto tvrdenia jej advokáta verifikovali.

Mainstreamový Denník N zase od začiatku informoval o Jankovskej bez ohľadu na prezumpciu nevinu. „Ako štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti sa neobmedzila len na sprostredkovanie súdneho rozhodnutia v prípade Kočnerovej zmenky. O vplyvňovanie súdnych sporov aj organizovala. Nebrala len úplatky, sama ich aj dávala,” napísala redaktorka Veronika Prušová krátko po tom, ako bola Jankovská vzatá do väzby. Bolo to niekoľko mesiacov

pred tým, ako sa Jankovská k niektorým činom priznala. „Jankovská doplatila na svoju povahu, aj preto je vo väzbe,” tvrdila.

Aktuality o väzbe informovali fakticky, komentátor Daniš však takisto bez prezumpcie nevinu napísal, že cez ňu „Kočner manipuloval rozhodnutia súdu v spore o zmenky.“ Aj mainstreamové médiá sa tak dostávali do pasce vedenia akýchsi paralelných procesov s obvinenými, bez dostatočného rešpektovania prezumpcie nevinu, čo môže nielenže zasahovať do práv obvinených, ale tiež vo verejnosti vyvolávať nereálne očakávania. Ak je obvinený, či obžalovaný prezentovaný ako vinný a súd dospeje k inému názoru, verejnosť sa môže cítiť sklamaná, čo môže vplývať aj na dôveryhodnosť štátu a jeho orgánov. V konečnom dôsledku môže takýto prístup vyvolávať podobné pocity nedôvery v právny štát, aký neraz zámerne šíria alternatívne médiá.

Väzba ako mučiaci nástroj

Vo februári 2021 sa Jankovská predávkovala liekmi. „Cena kolúznej väzby. Lučanský, Jankovská, Böhm – tragédie v slovenskej justícii pribúdajú,” hlásali Hlavné správy. Aj Hlavný denník jej čin spojil s prípadom samovraždy exprezidenta PZ Milana Lučanského, ktorý tiež patril ku stíhaným funkcionárom z garnitúry Smeru. Pýtal sa, ako chráni štát „takéto dôležité osoby”. Zrazu sa aj pre Hlavný denník stal autoritou aj Fico, ktorý tvrdí, že politicky angažovaní prokurátori a sudcovia kryjú zverstvá pripomínajúce 50. roky, aby „Matovičovej vláde pomohli maskovať neschopnosť riadiť štát”. Článok obsahoval len Ficove tvrdenia o tom, že vláda urobila z väzby mučiaci nástroj. Obvinenia neboli nijako verifikované a vláde nebol poskytnutý ani priestor na reakciu.

Ani vyjadrenia Jankovskej advokáta o zlých podmienkach väzby alternatívne médiá nedokázali verifikovať, ani tematicky spracovať. Na rozdiel od nich Denník SME opísal nielen pravidlá a podmienky vo väzobnej väznici, ale tiež prezentoval Jankovskej pokus o samovraždu ako systémový problém: „Predávkať sa vo väzbe nie je ťažké,” napísal. Ministerstvo neskôr prijalo zmeny. Denník N citoval, ako Jankovská opísala svoju celu súdu: „Zaschnutá krv,

ekrementy a vývratky. Asi týždeň mi trvalo, kým som ju dala do poriadku, a každý deň som čakala do večera, pretože aspoň od 18.00 do 19.00 hodiny tiekla teplá voda.”

Faktom je, že podmienky zadržiavania a režim vo väzniciach sú opakovane kritizované medzinárodnými organizáciami. Európsky výbor na zabránenie mučeniu odsúdil fyzické násilie v policajných celách, porušovanie práv zadržaných ako je prístup k advokátovi a lekárovi a bránenie kontaktu s rodinou vo väzniciach. Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský v lete nameral v jednej z policajných ciel 30,9 stupňa Celzia, čo podľa neho ohrozuje zdravie osôb. Nevylúčil aj porušenie ľudských práv.

V oboch typoch médií rezonovala otázka, nakoľko sú kauzy v súdnictve spojené s výkonnou mocou. V tom sa ani alternatívne médiá nezhodli. Hlavné správy navdzovali dojem, že vedenie Smeru s kauzami jeho bývalej štátnej tajomníčky nemá nič spoločné. Bez reakcie uverejnili komentár podpredsedu Smeru Ľuboša Blahu, podľa ktorého „na veľké sklamanie novinárov Jankovská potvrdila, že kauza zmenky nemala s Ficom ani Pellegrinim nič spoločné, že o Kočnerovi s nimi vôbec nehovorila, a že nikto v Smere o súkromných nezákonných aktivitách Jankovskej nevedel a vedieť nemohol.“

„Fico ma prijal na Súmračnej, kde som mu ale veľmi stručne uviedla, že riešim zmenky,“ citoval zase Hlavný denník, ktorý je podľa analýzy Infosecurity blízky národným stranám, Jankovskej výroky z mainstreamových médií. Všimol si aj výpoveď o tom, že sa Jankovská stretla s Ficom kvôli zmenkám aj možnému prepusteniu Kočnera z väzby, čo sa však nestalo. „Jankovská sa zrazu výnimočne rozpamätala a všetci jej ostatní spolustraníci v tom istom momente stratili pamäť,“ komentoval to autor Hlavného denníka Ivan Brožík.

Obe väčšie alternatívne médiá zaujalo prepojenie kauzy zmenky na americkú ambasádu. „Zdá sa, že je bežnou praxou, že americká ambasáda sa o politické dianie na Slovensku nielen zaujíma, ale aj aktívne do politiky a rozhodnutí vstupuje a pretláča svoje záujmy,“ okomentoval Hlavný denník v decembri 2020 rozhovor Denníka N

s Petrom Pellegrinim. Ten povedal, že Markízu aj Spojené štáty uistil, že „urobím všetko pre to, aby súdy dopadli tak, ako dopadnúť majú“. Aj podľa Extra plusu o angažovaní sa Jankovskej v kauze zmenky mal vedieť.

Denník SME dospel k záveru, že správy v Threeme naznačujú, že „do lobingu v prospech Kočnera sa zapojil aj predseda Smeru Robert Fico, ktorého prezývali šéf.“ Redaktorky Denníka N zase konštatovali: „Z jej slov vyplýva, že Fico vedel o tom, že ona sa angažuje v kauze zmienek televízie Markíza. Politicky ho výpoveď ničí, trestno-právne nie.“

Nerešpektovali ľudskú dôstojnosť?

Po roku väzby, v marci 2021 Jankovskú v kauze Búrka prepustili. Hneď ju však aj zadržali, keďže jej pribudlo obvinenie v kauze Fatima z čias, kedy bola trenčianskou sudkyňou. Podľa obžaloby mala vydierať svedka, aby zmenil výpoveď. O dva mesiace bola prepustená na príkaz prokuratúry. Onedlho, v auguste 2021 mala v kauze vydierania, kde jej hrozí trest väzenia od štyroch do 10 rokov, predstúpiť pred súd, po príchode sa však roztriasla, rozplakala a podlamovali sa jej nohy.

Mainstreamové médiá z jej príchodu robili priamy prenos, videá sú dodnes na webe. Ústava garantuje každému občanovi ochranu jeho cti, dôstojnosti a súkromie. V prípade osôb verejného záujmu sú však medze prípustnej kritiky, použitia podobizní a ochrany súkromia menej prísne ako pre bežných ľudí. Je nepochybne vo verejnom záujme, aby obyvatelia videli, že aj predstaviteľ režimu, pokiaľ pácha trestné činy, nie je nedotknuteľný. Avšak aj médiá by mali rešpektovať ľudskú dôstojnosť.

Aktuálne sa Jankovská pojednávaní nezúčastňuje na základe posudku psychiatra. V októbri 2021 Ústavný súd skonštatoval, že sa do väzby vrátiť nemala, pretože nebolo jasné, koho by v kauze Fatima mohla ovplyvniť. Podľa súdu tiež muselo stačiť, že už mala na sebe aj monitorovací náramok.

Hlavný denník skonštatoval, že „nie je svätica a napriek okolnostiam ani mučenica. To však neznamená, že justičný systém

doteraz neporušoval jej zákonné práva a mediálne hyeny nešliapali po jej ľudskej dôstojnosti.“ Autorka, podpísaná ako Aneta Leitmanová, kritizovala napríklad bývalého komentátora Aktualít Mareka Vagoviča, že „argumentuje tým, že kým nezačne ‚natierať‘ Roberta Fica a spol., nezaslúži si prepustenie z väzby.” Vagovič napísal, že: „ak chce byť Jankovská stíhaná na slobode, musí si to zaslúžiť.“ Trestná legislatíva pritom jasne hovorí, že na väzobné stíhanie musia byť dôvody; snaha ujsť, ovplyvňovať svedkov, alebo pokračovať v trestnej činnosti.

SME videlo výpoveď Jankovskej ako účelovú: „Najprv mlčala a skúsila aj hladovku, no po ôsmich mesiacoch za mrežami napokon začala bývalá štátna tajomníčka Monika Jankovská predsa len vypovedať.” Tak aj v mainstreamových médiách dochádzalo k legitimizovaniu možného využívania väzby ako nátlakového prostriedku k priznaniu sa, čo však slovenská ústava neumožňuje.

Za posledné roky sa pohlo vyšetovanie mnohých veľkých korupčných káuz, pričom viaceré sú už aj právoplatne ukončené. Ako rozhodujúcim elementom sa ukázali výpovede spolupracujúcich obvinených, ktorí sú mediálne označovaní aj ako „kajúcnici“. Medzi najvýznamnejších spolupracujúcich obvinených patria exšéf finančnej správy František Imrecze, bývalý riaditeľ Kriminálneho úradu finančnej správy Ľudovít Makó, bývalý šéf finančnej polície Bernard Slobodník, podnikateľ Michal Suchoba alebo exsudca Vladimír Sklenka.

OBDOBIE:

01/01/2021 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

kajúcnik, Imrecze, Slobodník, Suchoba, Makó, Sklenka

Za účelom zrýchlenia alebo zefektívnenia vedenia trestného konania rozoznáva moderné trestné právo viacero inštitútov, ktoré v sebe nesú istú kontroverziu, avšak v praxi sa ich využitie osvedčilo. Ide napríklad o inštitút spolupracujúceho obvineného alebo niektoré odklony v trestnom konaní, napríklad o dohodu o vine a treste.

V súčasnosti ide o pomerne využívané spôsoby skrátenia trestného konania, ktoré navyše môžu viesť k odhaľovaniu ďalšej, neraz závažnejšej, trestnej činnosti. V prípadoch, keď sa obvinený prizná ku spáchaniu trestnej činnosti a rozhodne sa spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní, pripúšťa slovenská legislatíva možnosť priznania osobitných ústupkov voči takejto osobe, a to najmä vo forme zníženia trestu.

Práve tu nastáva kontroverzia, kedy páchatel' trestnej činnosti dostáva možnosť zníženia trestu, výmenou za spoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní. Z podstaty veci je pochopiteľné, že osoba, ktorú moderný mediálny slang nazýva „kajúcnik“, má záujem na tom, aby bola polícia, či prokuratúra s jej výpoveďou spokojná.

Šutaj Eštok si tentokrát posvietil na kajúcnikov. Smeroval na generálnu prokuratúru podať to – Aká to náhoda! – v budove bola nahlásená bomba

Odoberajte nás cez Google News

6

Bratislava 9. novembra 2022 AKTUALIZOVANÉ (TASR/HSP/Foto: Screenshot, TASR-Jakub Kotian, Štefan Puškáš, [about.me](#))

Prešiel takmer týždeň a Matúš Šutaj Eštok, poslanec NR SR (Hlas – SD) uverejnil druhé video zo svojej série „Od klamstiev k zlodejším“, ktorú venuje OL'ANO, podľa Eštoka kombinácii schránkovej firmy a sekty. Tomuto dielu dal názov: Ste Lipšicov kajúcnik? Dobré robíte, oplatí sa

Obr.: Hlavné správy citovali ako autoritu v tom čase opozičného poslanca Hlasu, Matúša Šutaja Eštoka. Po voľbách sa stal ministrom vnútra.

Zdroj: Hlavné správy

Odmenou je totiž zníženie vlastného trestu, ba v odôvodnených prípadoch dokonca beztrestnosť. Národné, aj európske právo preto vyžadujú, aby orgány činné v trestnom konaní, následne aj súdy, hodnotili výpovede tzv. kajúcnikov zdržanlivo a prihliadali na okolnosti jednotlivých prípadov. Hoci výpoveď spolupracujúceho obvineného nemá byť apriori nedôveryhodná, ako jediný dôkazný prostriedok voči tretím osobám nemôže byť postačujúca. Viackrát to konštatoval aj Európsky súd pre ľudské práva, a to aj v konaniach vedených voči Slovenskej republike (napr. Adamčo v. SR).

Už na základe uvedeného je zrejmé, že v čase, keď je snaha o očistu verejného priestoru od organizovaného zločinu jednou z najväznejších politických tém, bude aj téma „kajúcnikov“ živnou pôdou pre odlišné mediálne nazeranie.

V sledovanom období rokov 2021 až 2023 boli slová „kajúcnik“ alebo kauzy spojené s Ľudovítom Makóm, Vladimírom Sklenkom, Františkom Imreczem, Bernardom Slobodníkom alebo Michalom Suchobom identifikované v alternatívnych médiách celkovo 182-krát a v skúmaných mainstreamových médiách dokonca až 300-krát. Práve vyššie uvedené osoby možno považovať za najznámejších „kajúcnikov“ posledných rokov. Pri pohľade na uvedené čísla je potrebné opäť zdôrazniť, že alternatívne médiá nedisponujú persónálne veľkými redakciami, preto je objem ich článkov signifikantne menší, než v mainstreamových mediálnych domoch. Z uvedeného vyplýva, že sa kauzám so spolupracujúcimi obvinenými venovali v nadpriemernej intenzite.

Nakoľko ide o kauzy, ktoré boli jedny z najvýraznejších na národnej úrovni, nie je prekvapivé, že veľkú časť uvedeného celku tvorí prebraté agentúrne spravodajstvo. Zásadné rozdiely v informovaní však badať pri pohľade na autorské texty jednotlivých médií. Zatiaľ čo alternatívne médiá tvrdenia kajúcnikov spochybňujú, neraz aj s pejoratívnymi dovetkami, mainstreamové médiá majú tendenciu im skôr veriť, občas aj bez potrebného nadhľadu, nakoľko ide o osoby, ktoré sú sami obvinené zo závažných trestných činov.

S Imreczem sa kvôli praniu špinavých peňazí ešte ani nezačalo trestné stíhanie

Odoberajte nás cez Google News

30

Bratislava 18. apríla 2023 (HSP/Foto: TASR-Martin Baumann)

Matúš Šutaj Eštok patrí medzi politikov, ktorých by mali predstavitelia strany Hlas SD nosiť na rukách. Jeho vyjadrenia sú priame a jasné, čo svedčí o tom, že sa nebojí budúcich konfrontácií so svojimi výrokmi

František Imrecze. "Imrecze je ako WD-40, vhodný na všetko," napísal na sociálnej sieti jeden diskutujúci.

Eštok si dovoľí ľuďom pripomínať to, čo médiá hlavného prúdu nerobia: "Imrecze je zločinec." To "zločinec" sa akosi skrýva za označenie "kajúcnik", a to až tak, že aj pri dôkazoch, ktoré Eštok predložil, sa orgány činné v trestnom konaní akosi zdráhajú vôbec začať v jeho prípade trestné stíhanie.

Imrecze: Útoky Smeru vnímam ako spôsob, ako ma zastrašiť

VERONIKA PRUŠOVÁ

+ Zapnúť články e-mailom

František Imrecze. Foto N – Vladimír Šimčík

Bývalý prezident finančnej správy a dnes spolupracujúci obvinený Imrecze o výsledku jesenných volieb a budúcnosťou ako takou veľmi nepremýšľa, hovorí, že by mu to nič pozitívne neprinieslo.

Obr.: Kým alternatíva (Hlavné správy) vykreslila jedného z kajúcnikov ako kriminálnika, mainstreamový Denník N ho prezentoval ako hodnoverného svedka.

Zdroj: Hlavné správy, Denník N

Politicky motivovaní kriminálni

Ilustrovať to môžeme na denníku Hlavné správy, ktorý venoval pomerne obsiahly priestor podozreniam súvisiacim s hodnovernosťou výpovedí Františka Imreczeho. Zaujímavý je však formát týchto správ, v ktorých dostával neprímeranú jednostrannú pozornosť vtedajší poslanec strany Hlas Matúš Šutaj Eštok. Príkladom je článok „S Imreczem sa kvôli praniu špinavých peňazí ešte ani nezačalo trestné stíhanie”, ktorý sa začína slovami: „Matúš Šutaj Eštok patrí medzi politikov, ktorých by mali predstavitelia strany Hlas nosiť na rukách. Jeho vyjadrenia sú priame a jasné, čo svedčí o tom, že sa nebojí budúcich konfrontácií so svojimi výrokmí.” Následný text je až na dve vety a záverečný odsek koncipovaný z vyjadrení uvedeného politika. Autor nie je uvedený.

Obdobným prípadom je aj článok z decembra 2022 s titulom „Imreczeho manželka kúpila bez hypotéky luxusnú vilu. Eštok: Skončilo tam ukradnutých 18 miliónov?” Autor (bez uvedenia mena) na úvod textu, ktorý prebral zistenia mainstreamu, konštatuje: „Nech to novinári počítajú ako počítajú, na nadobudnutie vily by Imreczeho manželke jej legálne príjmy nestačili. A jej manžel tiež toľké peniaze, koľko mohla vila stať, nemal. Nikto sa ani nepokúša naznačiť, odkiaľ sa v Imreczeho rodine zjavilo niekoľko miliónov (odhadovaná cena vily s pozemkom). Nikto to nedáva do súvislosti s trestným oznámením Šutaj Eštoka. Len samotný Eštok.” Za zmienku stojí, že článok Aktualit, na ktoré text dehonestujúco odkazuje, je výsledkom investigatívnej činnosti, práve ktorá poukazuje na podozrivé nadobudnutie majetku zo strany F. Imreczeho. Ďalší text je následne prenechaný jednostrannému názoru politika, pričom opäť nejde o politickú inzerciu.

Pri pohľade na ďalšie kauzy badať v alternatívnych médiách jednotiace prvky v prístupe ku skúmanej problematike. Nimi je najmä spochybňovanie hodnovernosti spolupracujúcich obvinených bez vyváženého hodnotenia ich tvrdení, nadmerný akcent na kriminálnu minulosť uvedených osôb a tiež identifikácia týchto svedectiev ako súčasti politického boja, resp. účelovo vyfabulovaných dôkazov.

Obdobné formulácie nachádzame v Hlavnom denníku, ktorý prokurátorov z Úradu špeciálnej prokuratúry označil za „politických prokurátorov” a spolupracujúcich obvinených viacnásobne označil za „Lipšicových kajúcnikov”. Vyslovene pejoratívne formulácie pritom nie sú výnimočné, skôr naopak (napr. „popredný politický inkvizítor Daniel Lipšic”, „Lipšicova opička Mončiči” atď.).

Skúmané autorské texty vkladajú do hodnotenia súdnych procesov zásadné tvrdenia, ktoré nie sú podporené dôkazným materiálom, pritom u čitateľa navodzujú rozhodujúci dojem. Ide napríklad o vyjadrenia ako „Pod taktovkou Lipšica a jeho zástupcu, ďalšieho politického prokurátora Petra Kysela sú na druhej strane poskytované neodôvodnené, až absurdné úľavy zločincem, čo sa dnes hrajú na kajúcnikov.” Prečo sú úľavy neodôvodnené, resp. absurdné autor textu ďalej nerozvíja. Ďalším z radu príkladov je tvrdenie „Či sú jeho slová pravdivé alebo sa jedná len o ďalšiu manipulovanú výpoveď proti koalícii nevyhovujúcim osobám zatiaľ nie je známe.” Dôkazy o manipulovaní opäť absentujú.

Výnimočné nie sú ani texty, ktoré by z dôvodu jednostrannosti a nekritického náhľadu bolo dôvodne možné považovať za inzerciu politickej strany alebo jednotlivcov.

Skôr dôveryhodní

Zo strany skúmaných mainstreamových médií možno identifikovať rozmanitý prístup k informovaniu, avšak aj tu nachádzame zväčša zjednocujúci element, ktorým je latentná alebo aj priama snaha o potvrdenie hodnovernosti výpovedí spolupracujúcich obvinených. Deje sa tak najmä kumuláciou faktov svedčiacich v prospech hodnovernosti svedectva pri venovaní iba čiastočnej pozornosti argumentom opačného názoru, resp. opomínaním niektorých významných skutočností v neprospech hodnovernosti svedkov alebo rizikovosti ich svedectiev. Takéto informačné postupy badať napr. pri konaniach, v ktorých vystupoval ako svedok F. Imrecze.

Nie je bez záujmu, že niektoré agentúrne spravodajstvo, ktoré poukazuje na nedostatky v postupe slovenských orgánov

činných v trestnom konaní, sa v skúmaných médiách neobjavuje, a to ani v prepracovanej redakčnej podobe.

Napriek uvedenému platí, že mainstreamové spravodajstvo pracuje s výrazne širším diapazónom názorov, ktoré v skúmaných článkoch aj cituje. Pri posudzovaní káuz sa autori odvolávajú na názor súdu, či názor orgánov činných v trestnom konaní a pri väčšine kontradikcií dostávajú priestor aj názorovi oponenti. Pejoratívne označenia jednotlivcov sme v skúmaných textoch neidentifikovali.

Z lingvistického hľadiska je zaujímavé, že aj v mainstreamových médiách je slovo „kajúcnik” dlhodobo zavedené, čo však nebráni kritike uvedenej praxe.

Spochybňovanie špeciálnej prokuratúry

KRISTÍNA KROKOVÁ

Dôsledkom veľkých korupčných káz, ktoré zasiahli predovšetkým nominantov tretej vlády Roberta Fica (2016–2020), boli útoky na policajných vyšetrovateľov a dozorových prokurátorov. Najmä však spochybňovanie jednej z kľúčových inštitúcií v boji proti korupcii – Úradu špeciálnej prokuratúry, do čela ktorej sa vo februári 2021 postavil politik Daniel Lipšic.

OBDOBIE:
05/02/2021 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:
Špeciálna prokuratúra,
Lipšic

Vo februári 2021 zvolili poslanci parlamentu za nového špeciálneho prokurátora Daniela Lipšica. V Transparency sme pri tejto príležitosti skonštatovali, že vďaka jeho zvoleniu bude stíhanie veľkých korupčných káz pokračovať. Okrem tejto garancie sme však videli aj riziko, že Špeciálna prokuratúra bude permanentne politizovaná. Jej kroky, obzvlášť namierené proti opozičným politikom, ktorí boli v poslednom desaťročí namočení do korupčno-klientelistických sietí, budú spochybňované ako zneužívanie moci.

Táto naša predpoveď, ktorú prostredníctvom agentúrnej správy publikovali aj alternatívne Hlavné správy, sa našťastie a zároveň aj žiaľ, naplnila. Ukázalo sa, že v Lipšicovi získala Špeciálna prokuratúra vedenie, ktoré sa dokázalo postarať o to,

že má po prvý raz v svojej histórii reálne výsledky v stíhaní veľkej korupcie. Zároveň však musela čeliť permanentným útokom,

Politika | 5.2.2021 19:10 | akt. 22.06.2021 04:21

Profil Daniela Lipšica: V politike strávil dvadsať rokov, dnes má garantovať nezávislosť a nestrannosť

Zdroj: Branislav Wáclav/Aktuality.sk

Obr.: Mainstreamové médiá kritizovali, že špeciálnym prokurátorom sa má stať politik.

Zdroj: Aktuality.sk

ktoré uľahčoval fakt, že pozícia špeciálneho prokurátora bola obsadená neprokurátorom – dlhoročným politikom.

Po parlamentných voľbách 2023 hrozí podľa vyjadrení časti politikov tejto pre boj s korupciou dôležitej inštitúcii faktický zánik. Pri jej spochybňovaní pritom zohrali významnú úlohu aj alternatívne médiá.

Na fakt, že sa Lipšic dostal do čela špeciálnej prokuratúry reagovali kriticky mainstreamové aj alternatívne médiá. „Teraz môže jeho zvolenie ohroziť vnímanie nestrannosti prokuratúry nad únosnú mieru,“ citoval bezprostredne po zvolení vyjadrenie Transparency aj Denník Sme. Profil nového špeciálneho prokurátora priniesol i portál Aktuality, ktorý upozornil na to, že Lipšic v politike strávil dvadsať rokov, dnes má garantovať nezávislosť a nestrannosť.

Verejnosť, odborná i laická, poukazovala na veľmi pravdepodobné možné konflikty záujmov v budúcnosti, keďže sa ľahko mohlo stať, že v dozorovaných kauzách Lipšic predtým pôsobil ako advokát. Konflikt záujmov okrem advokátskeho pôsobenia videli kritici i v predchádzajúcich politických vzťahoch Lipšica s OĽaNO, na

ktorého kandidátke v minulosti kandidoval. Denník SME taktiež kritizoval spôsob, akým sa špeciálny prokurátor dostal k bezpečnostnej previerke potrebnej na výkon funkcie.

Rozdielna optika

Kým mainstreamové médiá videli realitu v pestrých farbách, alternatívne boli pri osobe špeciálneho prokurátora ponorené v konšpiráciách, alebo vnímali udalosť cez optiku opozičných politikov. Hlavné správy postavili profil Lipšica (Kto je nový špeciálny prokurátor Daniel Lipšic? Čo o ňom vieme?) na vyjadreniach údajného príslušníka SIS a známeho konšpirátora Pavla Forischa.

Ten prezentoval konšpiračnú teóriu, podľa ktorej advokát Lipšic slúžil ako „upratovačka“ a jeho úlohou bolo zakryť skutočných vrahov právnika Ernesta Valka, novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej; Lipšic sa mal postarať aj o to, aby nebol potrestaný „niekto ďalší“ z pozadia kauzy zmeniek TV Markíza a má vraj prsty aj v úmrtí bývalého policajného prezidenta Milana Lučanského.

Autor článku Hlavných správ Ivan Lehotský potom takéto konšpiračné tvrde-

Zvolenie Lipšica oslavujú mnohí. Na prvom mieste kajúnci Slobodník a Beňa

05 | 02 | 2021 Aneta Lohmanová

📰 Denný výber 📁 História

Na snímke zľava stvrdý ešte poslanec Igor Matovič a Daniel Lipšic (OĽaNO - NOVA) v parlamente 6. septembra 2016. FOTO TASR - Michal Svoboda

Keby bol za špeciálneho prokurátora zvolený iný politik než Daniel Lipšic, médiá, tretí sektor, Európska únia a ambasáda USA by kričali, že je ohrozená demokracia. Namiesto toho dnes mnohí oslavujú. Na prvom mieste kajúnci Bernard Slobodník a Boris Beňa.

Po Kováčikovi príde Lipšic. Parlament zvolil nového špeciálneho prokurátora

MONIKA TÓDOVÁ + Zapnúť články e-mailom

Daniel Lipšic. Foto N - Tomáš Benedikovič

Marian Kočner je podozrivý, že pripravoval jeho vraždu. Teraz bude bývalý politik a advokát Daniel Lipšic riadiť úrad, ktorý má vyšetrovať najväčších mafianov.

Obr.: Alternatíva po zvolení Lipšica vymenovala, kto bude „oslavovať“. Denník N napísal, že „o Lipšicovom odhodlaní bojovať s mafiou teraz nepochybuje nikto.“

Zdroj: Hlavný denník, Denník N

nia zhrnul do konštatovania, že „do funkcie špeciálneho prokurátora prichádza politik, ktorý nie je nestranným pozorovateľom najväčších prípadov politického zločinu na Slovensku”.

Hlavný denník uvítal nového špeciálneho prokurátora sarkastickým redakčným komentárom: „Keby bol za špeciálneho prokurátora zvolený iný politik než Daniel Lipšic, médiá, tretí sektor, Európska únia a ambasáda USA by kričali, že je ohrozená demokracia.”

Neznámy autor sa v závere stotožnil s rétorikou predsedu Smeru Roberta Fica, ktorý aktérov korupčných káuz nazýva politickými väzňami. „Isté je len to, že zvolením politika Daniela Lipšica za špeciálneho prokurátora sú splnené všetky podmienky na to, aby sa politickí väzni stali súčasťou našej každodennej reality.”

V alternatívnych médiách sa odvtedy pravidelne objavujú najmä články vo forme prebratých statusov vyjadrujúcich naratívy opozičných politikov, ktoré hodnotia prácu špeciálnej prokuratúry ako vysoko politickú, skorumpovanú a nehodnú právneho štátu a demokracie.

Iba jedna strana

Pokrývať tému spochybňovania špeciálnej prokuratúry bolo pre médiá vo všeobecnosti náročné. Na ostré útoky opozičných politikov, ktorí často volili nevyberaný slovník, nemohli prokurátori adekvátne reagovať, nakoľko im to nedovoľoval ich status. V takejto situácii je problematické zabezpečiť vyváženosť redakčných výstupov, s čím sa však alternatívne médiá vôbec netrápili. „Druhú stranu” väčšinou nepovažovali za potrebné vôbec zabezpečiť.

Príklad: Na opätovné zadržanie bývalej štátnej tajomníčky Moniky Jankovskej obvinenej v korupčnej kauze Búrka v marci 2021 reagoval Robert Fico útokom

na špeciálneho prokurátora, ktorého nazval „nájomným inkvizítorom” vlády Igora Matoviča. Hlavný denník zmonitoroval Ficovu tlačovku, vrátane tvrdenia o tom, že Lipšicovou úlohou je vraj pokračovať v kriminalizovaní nominantov opozície a držať ich vo väzbe čo najdlhšie, „možno až kým nezomrú”.

Alternatívne médium tento výrok v medzitulku nekorektne posunulo. Hlásalo: „Hlavná úloha Lipšica je držať opozíciu vo väzbe, až kým niektorí nezomrú.” Reakciu špeciálneho prokurátora, alebo aspoň pokus o jeho oslovenie v texte čitateľa nenašli.

K vyostreniu situácie prispeli spor dvoch čelných predstaviteľov prokuratúry. Krátko pred Lipšicom bolo preobsadené aj kreslo generálneho prokurátora, do ktorého sa posadil niekdajší Lipšicov spolupracovník Maroš Žilinka. Ten sa, na rozdiel, od Lipšica stal hviezdou alternatívnej scény vďaka kontroverznému rozhodovaniu Generálnej prokuratúry pod jeho vedením, ktoré pomohlo aj viacerým nominantom Smeru.

Žilinka síce hneď po zvolení Lipšicovi zagratuloval a uviedol, že sa „teší na vzájomnú spoluprácu”. Zakrátko však bolo jasné, že k žiadnej nedôjde. Spor odštar-

Pokus o triezvy pohľad na umelý spor Žilinka verzus Lipšic (Peter Tóth)

Obr.: V časoch, keď bol Lipšic ministrom vnútra, bol Žilinka jeho štátnym tajomníkom. V čele prokuratúry však už boli názoroví oponenti.

Zdroj: Hlavný denník

toval potom, ako sa Lipšic verejne zastal vyšetrovateľov korupčných káuz, za čo na neho Žilinka podal disciplinárny návrh.

Napríklad, na jednu z verejných názorových výmen medzi generálnym a špeciálnym prokurátorom, ktorá sa týkala takzvanej vojny v polícii, reagovali Hlavné správy článkom, v ktorom oslovili opozičných politikov. Citovali aj podpredsedu Smeru Ľuboša Blahu, ktorý opakovane tituloval špeciálnu prokuratúru ako „gestapo“.

„Ja viem, že Žilinka to nemôže povedať na rovinu, a tak dnes použil slušný, zdvorilý a diplomatický slovník. Preložím vám to, dobre? Odstúpte. Zmiznite. Vypadnite. Ste hanbou prokuratúry, ste hanbou Slovenska,“ citoval portál Blahovu interpretáciu slov Maroša Žilinku.

Opäť bez toho, aby v článku, čo i len pripomenul, o čom bola názorová výmena, ktorá v skutočnosti vôbec nevyzerala ako „nakladačka, po ktorej by sa mal špeciálny prokurátor riadne hanbiť“ (Blaha). Nehovoriac o úplne absentujúcom priestore pre vyjadrenie dotknutej špeciálnej prokuratúry.

Vojna v polícii

Mediálne sa najviac rozoberali korupčné kauzy, ktoré sa podarilo rozpletať vďaka výpovediam „kajúcnikov“. Podľa alternatívnych médií sa im však poskytoval príliš veľký mediálny priestor a pozornosť, pričom ich výpovede označovali za vynútené zo strany vyšetrovateľov výmenou za nižší trest. Tieto médiá, tak ako aj pri mnohých iných témach, preberali množstvo statusov od politikov kritizujúcich fungovanie Špeciálnej prokuratúry. Citujúc poslanca Eštoka šírili domnienky, že sa Lipšic prostredníctvom Úradu špeciálnej prokuratúry snaží neoprávnene pozatýkať všetkých svojich kritikov a oponentov v tzv. „vojne v polícii“.

Na podkopávanie dôvery v Úrad špeciálnej prokuratúry poslúžili alternatívnym médiám aj mnohé iné kauzy. Ďalším mediálnym pokusom o spochybnenie jeho fungovania bolo odvolávanie úradníckeho ministra vnútra Ivana Šimka v júli 2023.

Podľa alternatívnych médií citujúc opozičného politika Blahu, považujú Slovensko v dôsledku odvolania Šimka za policajný štát. Lipšic sa mal podľa poslan-

ca Eštoka citovaného v Hlavných správach pred odvolaním stretnúť s prezidentkou Čaputovou a presviedčať ju, aby odvolala ministra Šimka a vo funkcii ponechala prezidenta Policajného zboru, keďže by to pre nich znamenalo „rozviazané ruky na policajné akcie, ktoré by chceli realizovať“. Tieto neoverené informácie prebrali a ďalej šírili aj predstavitelia Hlasu a vyzývali prezidentku a prokurátora, aby sa k údajnému stretnutiu vyjadrili. Prezidentka a špeciálny prokurátor obaja odmietli, že by sa k danej či inej veci v ostatnom období stretli.

Od roku 2021, keď generálny prokurátor Maroš Žilinka zrušil obvinenie bývalému riaditeľovi SIS Vladimírovi Pčolinskému, došlo z jeho strany k použitiu §363 Trestného poriadku kontroverzným spôsobom ešte niekoľkokrát. Téma možnosti rušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní sa stala jednou z najpolarizujúcejších, a to nielen medzi odbornou verejnosťou, ale aj mediálne.

OBDOBIE:

31/08/2021 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

Žilinka, paragraf 363

Označenie ustanovenia §363 Trestného poriadku je v súčasnosti medzi širokou laickou verejnosťou azda najznámejšou zo všetkých trestnoprávných regulácií. Jeho podstata spočíva v možnosti generálneho prokurátora zrušiť právoplatné rozhodnutie policajta alebo prokurátora v prípravnom konaní, ak takýmto rozhodnutím alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon.

Napriek skutočnosti, že predmetné ustanovenie je súčasťou slovenského práva už od nadobudnutia právoplatnosti Trestného poriadku, širokej mediálnej pozornosti sa mu začalo dostávať najmä po roku 2021. Námestník generálneho prokurátora Jozef Kandra vtedy zrušil uznesenia vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry (NAKA), ktorými bolo vznesené obvinenie voči exriaditeľovi SIS Vladimírovi Pčolinskému, nominantovi Sme rodina, a to pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa, zločin prijímania úplatku, prečin ohrozenia dôvernej a vyhradenej skutočnosti a prečin podplácania. Od tohto momentu využil generálny prokurátor svoje oprávnenie v celom rade prípadov, čo vyvolalo aj medzi odbornou verejnosťou značné kontroverzie.

Protislovenská vláda a liberálne médiá systematicky útočia na Žilinku. Boja sa, že vyženie Čaputovú z prezidentského paláca?

Odoberajte nás cez Google News

28

Bratislava 14. februára 2022 (HSP/Foto:TASR – Jakub Kotian, Martin Baumann)

Žilinka je momentálne jediná osobnosť, ktorá by teoreticky dokázala v prezidentských voľbách poraziť Zuzanu Čaputovú. Liberáli sú zrejme preto nervózni a spustili podlé útoky voči generálnemu prokurátorovi

Obr.: Kým mainstream Žilinkove rozhodnutia kritizoval, alternatívne médiá sa ho zastávali

Zdroj: Hlavné správy

V čase, keď médiá s veľkou kadenciou prinášali informácie o nových obvinených a nových začatých konaniach tak vstupoval do rozbehnutých káuz aj generálny prokurátor Maroš Žilinka, ktorý svojimi rozhodnutiami často menil verejnosťou očakávaný priebeh sporov. Cieľom tejto state v žiadnom prípade nie je analyzovať právne aspekty rozhodnutí, ktoré sú rozporuplné aj medzi odborníkmi. Zameriava sa na odlišné spôsoby informovania o skúmaných kauzách v nami vybraných médiách.

Dôležitosť témy vo verejnom priestore potvrdzuje aj kvantita výskytu kľúčových slov vo vybraných médiách. V mainstreamovom spektre sme zmienku o osobe generálneho prokurátora v súvislosti s §363 Trestného poriadku identifikovali v rozmedzí augusta 2021 až augusta 2023 celkovo 450-krát. O poznanie menšia početnosť bola skúmanému problému venovaná v alternatívnych médiách, kde sa hľadaná fráza nachádza 110-krát.

Problém Žilinka

Ako vyplýva aj z kvantitatívneho naznačenia, v mainstreamových médiách bola skúmanej otázke venovaná mimoriadna

pozornosť. Z našich pozorovaní vyplýva, že značná časť autorských textov obsahuje zásadné hodnotiace úsudky, pri ktorých sa už od roku 2021 vyskytujú aj závažné obvinenia.

Takto koncipované texty môžu vyvolávať v čitateľovi očakávanie „spravodlivého súdneho procesu“ s vopred očakávaným záverom. Problémom je, že predpokladané závery nemusia byť vždy v súlade s princípmi právneho štátu, čo v konečnom dôsledku môže aj pri zákonných rozhodnutiach orgánov činných v trestnom konaní, resp. justičných orgánov, zvyšovať nedôveru verejnosti. Faktom pritom je, že novinárom, ktorí nie sú súčasťou konania, neraz chýbajú podstatné informácie či právna interpretácia na vyhodnotenie posudzovaných situácií.

Na tento problém je náchylná aj názorová publicistika. Napr. v texte šéfredaktora Denníka N Matúša Kostolného zo septembra 2021 s názvom „Žilinka klame o novinároch, ako mu veriť, že hovorí pravdu o zločincoch?“ nachádzame tvrdenia ako „Generálny prokurátor Maroš Žilinka sa môže tváriť, že mu ide iba o stráženie zákonov, ale jeho slová a činy ho odhaľujú:

ZAKAZUJEME vám dýchať, VY netvorí!

16 | 12 | 2021 Ivan Mihal

8 Slovensko

Tento explicitný titulok je, samozrejme, príliš nadnesený. Čo však nie je nadnesené, je posledný status Ľuboša Blahu na sociálnej sieti. Veľmi jasne a konkrétne zhrnul, prečo strana SMER-SD organizuje autoprotest v Bratislave dnes o 19:00.

Ak si predstavíte, čo všetko nastane v prípade, ak tieto návrhy z dielne koalíčných ministrov a prezidentky Čaputovej prejdú, zrazu zistíte, že titulný nadpis vlastne nadnesený nie je. A akýkoľvek zákaz pre slovenský národ nie je nemožný.

Paragraf 363 je anomália, snahy o jeho záchranu tiež (komentár)

Trišestťojku má na stole Ústavný súd.

 Nataša Holinová
Komentátorka

+ ODOBERAŤ AUTORA

Nataša Holinová (Zdroj: Vladimír Holina)

Obr.: Kým mainstream kritizoval spôsob, akým generálny prokurátor používal paragraf 363, alternatívne médiá podporovali aktivity opozičných politikov Smeru o zachovanie kontroverznej právnej úpravy.

Zdroj: Hlavný denník, Denník SME

klame, zavádza a manipuluje. Ťažko sa mu potom verí aj v tých súbojoch o spravodlivosť.” Autor následne hodnotí: „Bývalý riaditeľ tajnej služby Vladimír Pčolinský, ktorý bol nominantom tej istej rodiny Borisa Kollára ako sám Žilinka, je na slobode a spolu s ním už stihol narobiť šarapatu s 363 aj v prípade Jaroslava Haščáka z Penty, Gorily, Zoroslava Kollára a vyšetrovania politických zásahov do veľkých prípadov.”

Autor textu síce v úvode zdôrazňuje, že nemá právne vzdelanie, podobné hodnotiace úsudky však majú potenciál výrazne formovať očakávania verejnosti o legálnej koncovke. Vo svetle neskorších dôkazov sa však ukázali ako problematické, najmä pokiaľ ide o skutočnosť, že väzobne stíhanému Jaroslavovi Haščákovi sa o rok neskôr musel štát verejne ospravedlniť za zásah do jeho práv, spôsobený nezákonným postupom.

Obdobne závery nachádzame napr. aj v článku na Aktualitách taktiež zo septembra 2021, ktorý uvádza: „Generálny prokurátor Maroš Žilinka a jeho námestník zrušili obvinenia voči Jaroslavovi Haščákovi a Zoroslavovi Kollárovi, ktorí roky „personifikujú“ korupciu na Slovensku, zneužívanie spravodlivosti a bezpečnostných zložiek. Rovnako tak nominanta hnutia Sme rodina, ktorý mal brať úplatky.”

Problematické hodnotenie právnych záverov možno nájsť aj v dennom súhrne Denníka N „Po roku vo funkcii je Maroš Žilinka jedným z najväčších omylov koalície” z decembra 2021, v ktorom autor konštatuje, že „Žilinka však zásadne zmenil celý profil generálnej prokuratúry vtedy, keď začal používať svoju kompetenciu zastavovať trestné stíhanie revolučným spôsobom. Môže mu za to vdáčiť napríklad Vladimír Pčolinský alebo Peter Brhel, o ktorých sa už asi nikdy nedozvieme, či boli obvinení oprávnené.” Uvedené tvrdenie nie je pravdivé, nakoľko generálny prokurátor nemá možnosť vydať negatívne usmernenie svojim podriadeným, ale iba zrušiť konkrétne rozhodnutie. Tým konanie nie je zastavené, čo napokon potvrdil aj ďalší vývoj v kauzách, keď bol napr. Vladimír Pčolinský opätovne obvinený.

Iným príkladom je niekedy nadbytočne vyhraňovanie sa médií voči odborníkom

z oblasti práva, ktorí zastávajúci odlišný názor. V komentári Denníka SME z mája 2023 s názvom „Paragraf 363 je anomália, snahy o jeho záchranu tiež (komentár)” sa autorka Nataša Holinová nevyhýba ani použitiu expresívnych prívlastkov ako „fakulta pod vedením vychýreného dekana Burdu”. Aj v tomto prípade však ďalší vývoj situácie a čiastočne aj rozhodnutie Ústavného súdu nepotvrdili názor autorky a §363 trestného poriadku nebol Ústavným súdom zrušený.

Oceniť zároveň treba, že aj z kriticky nastaveného mainstreamu zaznievali jasné hlasy, ktoré síce konanie generálneho prokurátora kritizovali, avšak nelegitimizovali účelové snahy politikov o zásahy do jeho funkcie.

Pokiaľ sa zameriavame na formu informovania o predmetnej otázke, tá v princípe zostáva v mainstreamových médiách konzistentná až do augusta 2023, a teda záveru monitorovaného obdobia. Hoci voči rozhodnutiam a komunikácii Generálnej prokuratúry sme boli kritickí aj my v Transparency, v časti médií sme zároveň pozorovali v niektorých prípadoch z nášho pohľadu až kontraproduktívnu mieru podozrievania.

Poukázať možno na článok Denníka N z februára 2023 „Žilinkova dcéra kúpila byt od Penty, krátko na to generálny prokurátor zbavil stíhanie Haščáka. Nesúvisí to, reaguje Žilinka”, ktorý naznačuje prepojenie medzi kúpou bytu dcérou generálneho prokurátora so spoločnosťou Bory Home II a uplatnením §363 generálnym prokurátorom v kauze Jaroslava Haščáka. Nakoľko článok obsahoval v prvom vydaní faktické chyby, pristúpila redakcia k uverejneniu opravy, ktorá sa týkala najmä momentu nadobudnutia vlastníctva k bytu, resp. uskutočnenia transakcie. Článok obsahuje aj genézu s opisom „Komu generálna prokuratúra na čele s Marošom Žilinkom pomohla cez paragraf 363”. Napriek tomu, že článok bol publikovaný v roku 2023, opomína fakt, že medzičasom sa ministerstvo spravodlivosti Haščákovi ospravedlnilo za nezákonnú väzbu.

Napriek uvedeným sporným aspektom platí pozitívne konštatovanie, že pri skúmaní článkov v mainstreamových

médiách bola zachovaná názorová pluralita a priestor na vyjadrenie dostávali viaceré názorové prúdy, s výnimkou komentárov, ktoré možno považovať za osobitný druh novinárskeho výstupu, s odlišnou štruktúrou. Skúmané články zachovávajú dodržiavanie novinárskej etiky a ako sme poukázali, v prípade identifikácie nesprávneho faktického tvrdenia došlo k publikovaniu opravy.

Nepriateľ liberálnej kaviarne

Ako sme už naznačili, alternatívne médiá venovali najmä v roku 2021 hodnoteniu §363 a osobe generálneho prokurátora Maroša Žilinku menšiu pozornosť.

V denníku Hlavné správy sme aj v tomto skúmanom segmente identifikovali viacero správ, v ktorých dostáva jednostranne veľký priestor poslanec strany Hlas Matúš Šutaj Eštok. Ide napríklad o text z decembra 2021 bez uvedenia autora s názvom „Neúspešný kandidát na GP sudca Kliment sa spojil s Tódovou a kvôli paragrafu 363 útočia na Žilinku, upozorňuje Šutaj Eštok”. Paradoxom je, že nepodpísaný autor v texte označuje Denník N za „dezinformačný”.

V Hlavnom denníku obdobným spôsobom nachádzame prebraté jednostranné vyjadrenia zástupcu strany Smer Ľuboša Blahu v texte z rovnakého obdobia „ZAKA-ZUJEME vám dýchať, VY netvori!” V tomto prípade je autor textu uvedený. Článok je však iba kompilátom bodov, pre ktoré politická strana organizuje protest, pričom jedným z nich je aj „A Lipšic a jeho mafia chce zakázať paragraf 363, aby im Žilinka nemohol brániť v ich gestapáckych čistkách.” Opäť je akcent na pejoratívny jazyk, bez snahy o zachovanie názorovej plurality, či potvrdenie tvrdení aj faktickými dôkazmi.

V neskoršom období sú v prostredí alternatívnych médií ilustrované zásahy generálneho prokurátora ako „nepriateľa liberálnej kaviarne”, či ochrancu právneho štátu - ide teda o štylizovanie v presne opačnom svetle, než v mainstreamových médiách. Príkladom je článok z januára 2022 „Zápas proti vojenskej dohode s USA dostal výraznú posilu. Stáva sa Žilinka úhlavným nepriateľom liberálnej kaviarne?” Aj v tomto prípade nachádzame pejoratívne vyjadrenia ako „koaliční jakobíni”. Autor

textu Hlavných správ, ktorý opäť nie je uvedený, sa nevyhýba ani hodnotiacim úsudkom zameraným na právne posúdenie vecí, ktoré nie je možné bez detailného poznania skutkového a právneho stavu zodpovedne hodnotiť. Ide napríklad o tvrdenie „prokurátúra využívala paragraf 363 Trestného poriadku presne v tom zmysle, ako sa využívať má a zastavila niekoľko trestných stíhaní”. Takáto interpretácia je pritom v zjavnom rozpore s názorom celého radu odborníkov, vrátane zástupcov z Najvyššieho súdu.

Aj v ďalšom období nachádzame v denníku Hlavné správy texty, ktoré štylizujú Maroša Žilinku do pozície ochrancu právneho štátu a ako „jediná osobnosť, ktorá by teoreticky dokázala v prezidentských voľbách poraziť Zuzanu Čaputovú”. Ide napr. o článok z februára 2022 „Protislovenská vláda a liberálne médiá systematicky útočia na Žilinku. Boja sa, že vyženie Čaputovú z prezidentského paláca?” Sám generálny prokurátor pritom v tom čase svoju kandidatúru na post prezidenta republiky odmietal.

Obsah publikovaný v alternatívnych médiách, zameraný na skúmanú problematiku, nemožno paušálne označiť za agresívny alebo pejoratívny. Nájstť možno aj texty koncipované odbornejšie, s akcentom na právne posúdenie problematiky, napr. analýzu od Martina Ribára z júla 2022 „Žilinka a §363 Trestného poriadku – prekážka spravodlivosti na Slovensku?”, ktorá bola prevzatá z pôvodného blogu na Sme.sk. Obsahovo text čitateľovi skôr objasňuje používanie §363, než by viedol polemiku o potenciálnom nadužívaní.

Alternatívne médiá sa často vymedzujú voči textom publikovaným v mainstreame. Medzi najčastejšími dôvodmi na kritiku sú v skúmanom segmente aj očakávaná, ktoré od vyšetrovaní alebo trestných káuz publikovali novinári v mainstreamových médiách.

Celkovo badať rozdiely v informovaní aj medzi jednotlivými denníkmi „alternatívnom mediálnom spektre”. Zatiaľ čo Hlavné správy ponúkajú o čosi kultivovanejší obsah, Hlavný denník svoj obsah formuluje sugestívnejšie a agresívnejšie. Z textu je zväčša zrejmé, koho autor favorizuje a z akého dôvodu.

Príkladom možno poukázať na text dnešného štatutára združenia vydávajúceho Hlavný denník Ivana Mihaleho z decembra 2022, v ktorom je generálny prokurátor označený ako „jeden z najpopulárnejších ľudí na Slovensku, ktorý chce bezvýhradne chrániť zákon na Slovensku. Po dvoch rokoch si Maroš Žilinka spomenul na svoje začiatky, ktoré aj obrovským vplyvom médií neboli jednoduché. Na druhej strane je isté, že Maroš Žilinka je patriotom srdcom aj telom a za Slovensko bude bojovať aj naďalej.”

Texty sú navyše neraz formulované na základe jednostranných vyjadrení konkrétnych politikov, bez poskytnutia názorovej oponentúry. Potenciálnu kritiku konaní generálneho prokurátora v týchto textoch prakticky nebadáť.

Podkopávanie prezidentského inštitútu

KRISTÍNA KROKOVÁ

21. januára 2023 sa na Slovensku konalo referendum o zmene ústavy, iniciované vtedajšou opozíciou na čele s politickou stranou Smer. Referendum sa týkalo zahrnutia možnosti skrátenia volebného obdobia do ústavy. Pôvodne malo referendum obsahovať dve otázky, avšak Ústavný súd na podnet prezidentky znenie druhej otázky vyhodnotil ako protiústavné. Začiatkom roka 2023 preto v médiách výrazne rezonovala otázka ústavnosti otázok, ako aj útoky na prezidentku.

OBDOBIE:

01/01/2023 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

prezidentka, ústavnosť, referendum

Čaputová podľa Fica dotiahla marenie referenda do dokonalosti, po referende zmarila aj jeho kampaň

Odoberajte nás cez Google News

104

Bratislava 7. novembra 2022 AKTUALIZOVANÉ (HSP/Foto: Screenshot)

Čaputová a Fico prechádzajú do takmer otvorenej slovnej prestrelky. A nielen argumentačne z nej vychádza lepšie Fico, ktorý je skúseným politikom, ale aj doktorom práv. Začať svoj status na sociálnej sieti slovami Nevýžiadaná právna rada, bol od prezidentky pravdepodobne pokus zasiahnuť Fica na citlivom mieste: On, doktor práv, sa ohľadom referenda nechal od nej a jej tímu nachytať na lacných právnych kľúčkách

Komentáre | 10.1.2023 19:30 | 3 min. čítania

Komentár Martina Behulu: Robiť kampaň Ficovmu referendu sú vyhodnené peniaze

Peter Pellegríni a Robert Fico

Zdroj: TASR

Martin Behula

Odoberať články autora

Premiér Eduard Heger si môže do sýtosti krátiť čas hľadaním 76 podpisov pre svoju novú vládu.

Peter Pellegríni sa takto pred rokom zastrájal, že Hlas „podporí plnou silou všetkými našimi štruktúrami všetky aktivity, ktoré majú smerovať k referendu“, pretože je to povinnosť opozície. Referendum sa bude konať už o necelé dva týždne, a Pellegríniho strana nezaplatila ani jediný billboard.

Obr.: Alternatívne médiá preberali naratív Smeru, že prezidentka marí referendum. Mainstream zase v referende videl miňanie štátnych peňazí na kampaň Smeru.

Zdroj: Hlavné správy, Aktuality.sk

Silnejúca kritika vlády Eduarda Hegera zo strany vtedajšej opozície vyvrcholila začiatkom roka 2023 zorganizovaním referenda, ktoré malo viesť k demisii vlády a zmene ústavy umožňujúcej skrátenie volebného obdobia referendum. Zorganizovania petície za vyhlásenie referenda sa chopila prioritne strana Smer, výboru sa pohodlne podarilo prekročiť požadovaných 350-tisíc podpisov.

Referendum od začiatku vyvolávalo vášne, keďže už prvý pokus o jeho zorganizovanie zastavil Ústavný súd, na ktorý sa pre protiústavnosť otázky o skrátení volebného obdobia obrátila ešte v roku 2021 prezidentka Zuzana Čaputová. K zneniu podobnej otázky o „bezodkladnom podaní demisie vlády“ mal Ústavný súd výhrady aj v roku 2022. Predseda Ústavného súdu Ivan Fiačan 26. októbra informoval, že naformulovaná otázka je v rozpore s ústavou a teda nemôže byť obsahom referenda. Referendum tak prezidentka vyhlásila na 21. januára 2023 s jednou otázkou: „Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady SR je možné ukončiť referendum alebo uznesením NR SR, a to zmenou ústavy?“

Referendum bolo napokon, aj napriek pomerne vysokej účasti (27,25 %), vzhľadom na nedosiahnutie zákonného 50-percentného kvóra vyhlásené za neplatné. V médiách aj na sociálnych sieťach sa následne strhol súboj o interpretáciu výsledku, keď sa ho oba politické tábory (iniciátori referenda aj vtedajšia vládna zostava) snažili vyhlasovať za svoje víťazstvo.

Od posúdenia ústavnosti k agentke

Pochybnosti o ústavnosti prvej otázky viedli v alternatívnych médiách aj k opakovaniu obvinení prezidentky zo snahy o marenie referenda.

Naopak, v mainstreamových médiách redaktori skôr zdôrazňovali, že vyvolanie referenda je najmä plytvaním verejnými peniazmi na politickú kampaň strany Smer (na referendum bolo vyčlenených 10,4 milióna eur). A že ani na druhýkrát v strane nedokázali vymyslieť otázku, ktorá by nevyvolala pochybnosti o jej oprávnenosti vo vzťahu k ústave. Dokonca sa objavovali aj

špekulatívne interpretácie, že Róbert Fico zámerne sformuloval otázku, ktorá prezidentku donútila podať ju na Ústavný súd, aby to neskôr mohol využiť na útok voči nej a na obviňovanie z marenia referenda.

Intenzita článkov, venujúcich sa téme referenda a možnej protiústavnosti jednej z otázok, sa v alternatívnych a mainstreamových médiách podľa mediálneho archívu Mediaboard líšila len mierne. V rozmedzí júna 2022 až po konanie referenda v januári 2023 zverejnila trojica skúmaných alternatívnych médií k téme vyše 140 článkov. Zhruba tretina z nich sa venovala rozporu referendovej otázky s ústavou. Veľká väčšina článkov pracovala predovšetkým s naratívom hlavného iniciátora a propagátora referenda Roberta Fica.

Vtedajší opozičný politik sa ostro vyhraňoval voči posudzovaniu otázky Ústavným súdom a taktiež prezidentku rázne kritizoval za to, že nevyhlásila referendum na deň konania spojených miestnych a župných volieb v októbri 2022. Podľa neho tak zámerne znížila účasť na hlasovaní a nepriaznivo ovplyvnila celkový výsledok hlasovania.

Vzbura žien z komentárov

V Hlavných správach sa presadzovali články označujúce prezidentku za ochrankyňu vtedajšej vlády, posluhovačku západných mocností a osobu presadzujúcu cudzie záujmy. Objavili sa dokonca texty, v ktorých „alternatíva“ tieto naratívy podporovala emotívnymi komentármi zo sociálnych sietí. Napríklad Hlavný denník v článku zo septembra 2022 s názvom „Vzbura žien! Toto prezidentka určite nečakala“ citoval aj komentáre spod statusu JUDITY Laššákovej, založené predovšetkým na šírení nenávisťi a konšpirovaní o motíváciách hlavy štátu.

Ničím výnimočným v prostredí alternatívnej scény neboli ani texty, ktoré označovali rozhodnutie prezidentky obrátiť sa so znením prvej otázky na Ústavný súd za konanie proti vôli ľudu a demokracii. Hlavný denník v septembri 2022 na veľkom priestore publikoval napríklad tvrdenie mládežníkov Smeru, podľa ktorých prezidentka takto konala, aby zachránila Igora Matoviča. Do úvahy pritom nevzali, že aj expremiér

Matovič prezidentku za podnet sa na Ústavný súd ostro kritizoval a jej konanie označoval za zlomyseľné, podlé a zákerné.

Významným hlasom pri tejto téme sa v alternatívnej scéne stal politológ Eduard Chmelár, známy aj pre opakované proruské postoje. Do naratívu alternatívnych médií sa dobre hodil najmä jeho kritický pohľad voči prezidentkiným vyhláseniam, ktorými dávala najavo predovšetkým svoj občiansky postoj. A teda že sa osobne referenda nezúčastní a nebude vyzývať ľudí, aby prišli hlasovať. Alternatívne médiá všeobecne vyčítali tým mainstreamovým, že svojou činnosťou ignorujú a bojkotujú ľudové hlasovanie.

Nábojnice pre hlavu štátu

Útoky na hlavu štátu spojené s referendum však neboli zďaleka jediné, ktoré sa v online a mediálnom priestore objavovali. Označovanie prezidentky za „americkú agentku“ a „posluhovačku cudzích mocností“ sa začalo zo strany opozičných politikov zhruba začiatkom roka 2021, počas vládnej krízy. Variácie tohto označovania sa zintenzívnili po podpise obrannej dohody s USA a po začatí vojny na Ukrajine, pri ktorej prezidentka a vláda zaujali jasne prozápadný postoj. Tvrdenia o amerických vplyvoch na prezidentku vo veľkom prebrali alternatívne médiá, čo sa prejavilo aj v náraste verbálnych útokov voči hlave štátu najmä od podporovateľov časti vtedajšej opozície a čitateľov alternatívnych médií.

Vzhľadom na to, že najviac osočujúcich vyjadrení voči prezidentke, z ktorých vyplynul následný pocit jej ohrozenia, produkoval poslanec Smeru Ľuboš Blaha, Zuzana Čaputová sa rozhodla brániť aj súdne. Súd jej dal za pravdu a poslancovi nariadil odstrániť tvrdenia o prezidentke a jej údajnom napojení na americkú ambasádu zo svojich sociálnych sietí. V alternatívnych médiách sa aj však aj naďalej vyskytovali a vyskytujú články popisujúce prezidentku ako vlastizradkyňu, cenzorku či hrozbu pre demokraciu, pričom „alternatíva“ v týchto témach s obľubou aj naďalej cituje napríklad Eduarda Chmelára či poslanca Európskeho parlamentu z kandidátky ĽSNS Miroslava Radačovského (dnes už blízky SNS).

Blaha už nesmie o Čaputovej hovoriť ako o americkej agentke a vlastizradkyni a má mazať statusy, nariadil súd

LUCIA OSVALDOVÁ + Zapnúť články e-mailom

Foto N – Tomáš Benedikovič

Obr.: Prezidentka Zuzana Čaputová sa voči urážkam a obvineniam bránila na súde, ktorý jej na prvom stupni vyhovel.

Zdroj: Denník N

Dlhotrvalé nenávisťné prejavy a verbálne útoky na prezidentku viedli aj k reálnym zásahom do bezpečnostnej situácie jej rodiny. Aj tento fakt uviedla v júni 2023 ako jeden z dôvodov, prečo v najbližších prezidentských voľbách (2024) už nebude opätovne kandidovať.

„Ohrozenie prezidentkinej rodiny dosiahlo takú mieru, že museli posilniť ich bezpečnosť. Čoraz častejšie mieria na deti, je to veľmi nepríjemné,“ opísal pre SME v máji 2023 situáciu partner prezidentky Juraj Rizman, ktorý si taktiež našiel diery v streche svojho auta. V článku denník opísal aj vyhrážky voči prezidentkiným deťom, nábojnice v obálkach, bombové poplachy či antisemitizmus, ktorým musela prezidentkina rodina čeliť.

Intenzita týchto útokov tak v ešte väčšej miere nadviazala na negatívne skúsenosti z éry prezidentov Michala Kováča či Andreja Kisku a prispela k ďalšiemu podkopávaniu inštitútu hlavy štátu u značnej časti spoločnosti.

Falšovanie parlamentných volieb

MARTINA HILBERTOVÁ

Narativ o možnom falšovaní volieb, ktorý sa v posledných rokoch šíri pred každými voľbami, oživilo vo februári 2023 hnutie Republika. To založili odídenci z ĽSNS, ktorej niektorí členovia boli odsúdení za extrémizmus. Bolo to krátko po rozhodnutí, že sa na Slovensku budú konať predčasné parlamentné voľby. Na jar sa k nim pridali politici Smeru, ktorí prebrali nielen ďalšie témy Republiky, ale zrejme aj časť jej voličov. Predvolebná kampaň bola špecifická tým, že sa hlavnými širitel'mi dezinformácií stali kandidujúci politici. Začiatkom leta po vysvetľovacej kampani ministerstva vnútra téma možného falšovania volieb utíchla. Po voľbách, ktoré sa konali 30. septembra a v ktorých získali mandáty aj širitelia dezinformácií, už možné falšovanie nikto nespomínal.

OBDOBIE:

01/02/2023 - 31/08/2023

KLÚČOVÉ SLOVÁ:

voľby, falšovanie / manipulácia

Polícia vo svojej výročnej správe o dezinformáciách na Slovensku za rok 2022 predpovedala, že sa jedným z hlavných narativov v roku 2023 môžu stať tvrdenia o sfalšovaných voľbách. Varovala, že ak by po vyhlásení výsledkov došlo k ich spochybňovaniu, mohlo by to prejsť do organizovaných nepokojov ako v januári 2021 v USA, ktoré si vyžiadali päť obetí a 138 zranených policajtov.

Predčasné parlamentné voľby boli na september 2023 naplánované po tom, čo sa pri moci na Slovensku nedokázala udržať vláda OĽaNO – Sme rodina – SaS – Za ľudí. Chaotické správanie vlády, ktorá nakoniec stratila väčšinu a tak bola prvýkrát v histórii Slovenska vymenovaná úradnícka vláda, i blížiac sa predčasné parlamentné voľby vytvorili podhubie pre šírenie sa dezinformácií a nedôvery v štát a jeho predstaviteľov.

Teórie o možnom zmanipulovaní volieb sa začali šíriť hlavne v alternatívnych médiách už začiatkom roka. Priniesli 55 článkov, čo je takmer identický počet s mainstreamovými médiami, ktoré disponujú oveľa väčším redakčným zázemím. V nich preberali výroky politikov, ale aj iných osôb, ktorých názor považujú za relevantný či už zo správ tlačových agentúr, ale aj v podobe autorských článkov, často vychádzajúcich zo statusov aktérov dezinfoscény na sociálnych sieťach.

“O objektivite budúcich parlamentných volieb sa na Slovensku špekuluje už dlhšiu dobu. Debaty, že voľby môžu byť zmanipulované, prebiehajú aj na sociálnych sieťach, kde si občania navzájom vymieňajú svoje názory vo forme obáv, či by nemohlo predsa len dôjsť k niektorej manipulácii pri

sčítavani hlasov a následnom zadávaní výsledkov do elektronického systému,” napísali najčítanejšie Hlavné správy koncom februára 2023.

Predvolebné strašenie Esetom ako evergreen

V tom čase s témou možného zmanipulovania volieb prišiel líder opozičného hnutia Republika, europoslanec Milan Uhrík. Najčítanejšie Hlavné správy a Hlavný denník začali tému hneď vo februári prezentovať ako reálnu hrozbu, ktorú rieši hnutie Republika. Tvrdili, že k falšovaniu môže dôjsť pri zadávaní volebných výsledkov do systému, čomu vraj hnutie zabráni novelou zákona o zverejňovaní volebných zápisníc a paralelným sčítaním hlasov. Oživilo aj starý naratív o tom, že volebné hlasy spočítava firma Eset, čo Štatistický úrad už pred tým vyvrátil. Obe alternatívne médiá k téme neoslovili nikoho z kompetentných, ani odborníkov. Hlavné správy vymenovali volebné trestné činy, podozrenia z novej manipulácie nijako neverifikovali.

Eset je slovenská firma, ktorá poskytuje produkty na antivírusovú ochranu. Jej spoluzakladatelia sú menšinovými akcionármi firmy, ktorá vydáva Denník N. Niektorí z nich finančne podporili aj stranu Progressívne Slovensko, bratislavského primátora Matúša Valla a jeho stranu, ale aj Nadáciu Zastavme Korupciu.

Téma manipulácie výsledkov hlasovania firmou Eset sa prvýkrát objavila na dezinformačnej scéne ešte pred komunálnymi voľbami v roku 2018, ale aj prezidentskými voľbami v roku 2019. Vtedy totiž Štatistický úrad kúpil ročnú licenciu programu značky Eset pre počítače svojich zamestnancov. Dodávateľom však nebol Eset, ale slovenská pobočka českej firmy AUTOCONT. Narativ zopakovali v roku 2020 pred parlamentnými voľbami, na základe čoho Eset zažaloval aj člena Smeru Ľuboša Blahu, aj exministra spravodlivosti Štefana Harabina,

Rudolf Huliak: Chcete mať čestné voľby? Postarajte sa o TOTO (VIDEO)

Obr.: Alternatíva dávala priestor politikom, ktorí strašili zmanipulovanými voľbami. Po voľbách dostali priestor vo vládnej koalícii.

Zdroj: Hlavný denník

ktorému už prvostupňový súd prikázal ospravedlniť sa.

V polovici februára 2023 Hlavný denník informoval, že podľa predsedu mimoparlamentnej strany Národná koalícia Rudolfa Huliaka transparentný priebeh zaručí len to, aby volebné hlasy nesčítavala firma Eset. Ten vyzýval Matoviča, aby to legislatívne ošetril a poslancov, aby Eset nezasahoval do volieb na Slovensku. Starosta Očovej vyhlásil, že tomu, aby hlasy sčítaval Eset sa dá zabrániť len manuálnym sčítavaním hlasov. Huliak v rozhovore pre Hlavné správy dokonca tvrdil, že jedným z dôvodov, prečo sa nestal v posledných samosprávnych voľbách banskobystrickým županom bolo to, že Eset zratúva hlasy. (Skončil tretí).

Národná koalícia je podľa stránky Konšpiratori.sk napojená na Hlavný denník. Aj bývalý názov jeho facebookovej stránky bol Národná koalícia. Huliak v prechádzajúcich parlamentných voľbách kandidoval za kotlebovcov, teraz jeho Národná koalícia figurovala na kandidátke SNS.

O pár dní Hlavný denník dezinformácie o počítaní hlasov Esetom zopakoval. Ak

Uhríkova Republika volá o pomoc

"Zabránime falšovaniu volieb", vyzýva Milan Uhrík za Republiku a volá v tejto súvislosti o pomoc občanov pri sčítavaní hlasov, odovzdaných vo voľbách.

Milan Uhrík varuje, že "nasledujúce voľby budú klúčové. Nedovľáme, aby ich občanom ukradli politickí podnikatelia. Preto rozbiehame iniciatívu pre PARALELNE SČÍTAVANIE HLASOV vo voľbách. Tak, aby ani jeden voličský hlas neprepadol.

Republika aj Smer hovoria o možnom falšovaní predčasných volieb, dôkazy nemajú. Je to nebezpečné, varuje expert

DANIEL KEREKES + Zapnúť články e-mailom

LUCIA OSVALDOVÁ + Zapnúť články e-mailom

Milan Uhrík a Robert Fico vystupovali istý čas ako spojenci, napokon však zrejme Smer pomohol Republike von z parlamentu. Foto – Smer

Obr.: Kým alternatíva nekriticky preberala naratívy politikov o možnom falšovaní volieb, mainstreamové médiá túto možnosť rozobrali do detailov.

Zdroj: Hlavný denník, Denník N

by sa opýtal Štatistického úradu, mohol by sa dozvedieť, že do sčítania hlasov zapojí 700 zamestnancov.

Extra plus, ktorý vedie bývalá asistentka poslanca za mečiarovskú HZDS a redaktorka STV z čias mečiarizmu Lenka Mayerová, pridal názor expredsedu Matice Slovenskej Mariána Tkáča, ktorý bol v čase mečiarizmu vo vedení Národnej banky Slovenska. Podľa neho môžu byť voľby zmanipulované, jednak v čase, keď si niektorí členovia volebnej komisie „odskočia“ na kávu, ale aj neskôr pri sčítavaní hlasov. Podotýka, že v predchádzajúcich prezidentských i parlamentných voľbách nezmohli „favoriti.“ Naznačoval tiež, že sa o to môžu pokúsiť aj hackeri a voľby je možné zmanipulovať aj viacnásobným použitím hlasovacieho preukazu, čo sa už raz napríklad podarilo kontroverznému novinárovi Martinovi Daňovi.

Koncom apríla 2023 už aj podpredseda Smeru Ladislav Kamenický, exminister financií v televíznej relácii tvrdil, že súkromná firma Eset spočítava hlasy vo voľbách na Slovensku a že čísla z volieb sa dostávajú do systému Eset. Extra plus na svojom webe uverejnil tlačovú správu, kde sa Eset voči tvrdeniam ohradil.

Je možné, že téma manipulovania volieb Esetom sa vracia práve z dôvodu, že jeden zo zakladateľov Esetu v minulosti finančne prispel Progresívnemu Slovensku. „Progresívcia sú nebezpečný stroj, či sa to niekomu páči, alebo nie. V pozadí je firma Eset a sú to obrovské peniaze na to, ktoré sú urobené na to, aby Slovensko ovládli bábkoví politici, ako Heger a Čaputová, či Ódor,“ uviedol predseda SNS Andrej Danko v článku Hlavného denníka.

Predvolebná novela

Téme možného zmanipulovania volieb sa mainstreamové médiá Denník N, SME a Aktuality venovali až koncom marca, pričom ju prezentovali ako predvolebnú agendu Smeru a Republiky. K téme oslovili množstvo respondentov.

Koncom marca sa naratívu chytil líder Smeru Robert Fico. „Možnosť sfaľovania výsledkov parlamentných volieb je eminentná,“ citovali ho v titulku Hlavné správy. Ako dôvod uvádzal zmanipulované hlasovanie v televíznej relácii Na telo hlasmi z Ázie. Tvrdil tiež, že kvôli možnej manipulácii poslanci vládnej koalície a „progresívci“ nepodporili novelu z dielne poslanca

Republiky. V skutočnosti sa niektorí hlasovania o posunutí novely do ďalšieho procesu zdržali, niektorí neboli prítomní, niektorí boli dokonca za a proti hlasovala len SaS. Média si túto nezrovnalosť nevšimli. Tie alternatívne radšej informovali o tom, že Smer bude robiť „špeciálne školenia“ pre členov volebných komisií a bude vyvíjať tlak na Štatistický úrad, aby bol absolútne otvorený verejnej kontrole. K Ficovi sa pridal podpredseda Smeru Robert Kaliňák, ktorý spochybnil výsledok referenda o vstupe do Európskej únie z mája 2003.

Keď bola v máji novela z dielne Republiky finálne schválená, Hlavné správy citovali aj ďalšieho podpredsedu Smeru, Ľuboša Blahu: „Proti bolo len SaS a PS, čím jasne ukázali, že by boli najradšej, keby boli voľby zmanipulované – inak totiž vyhrať nedokážu.“ Zákon bol schválený s podporou OĽaNO a Sme Rodina. Ani jeden z poslancov SaS v skutočnosti nebol proti, zdržali sa hlasovania. Progresívne Slovensko nemá v parlamente svoj klub, hlási sa k nemu len nezaradený poslanec Tomáš Valášek, ktorý sa hlasovania zdržal.

Denník N novelu skritizoval. Všimol si napríklad, že v nej nebola v nej ustanovená žiadna lehota pre zverejnenie zápisníc, ale aj to, že zápisnicu, o ktorej možnom falšovaní Republika hovorila, v skutočnosti dostávajú všetci členovia volebnej komisie na podpis.

Je fakt, že k zverejňovaniu zápisníc už Slovensko vyzvala misia OBSE a takúto prax uvítame aj my v Transparency. Avšak aj osobná skúsenosť autorky tejto kapitoly s účasťou na sčítaní hlasov potvrdzuje, že v skutočnosti okrskové či okresné volebné komisie najprv zadajú sčítané výsledky do Integrovaného volebného informačného systému, a potom vytlačia zápisnicu, ktorú musia podpísať všetci členovia komisie.

Uhrík tiež v alternatívnych médiách tvrdil, že novelu predložili, lebo bežný občan nemá možnosť sa k takejto zápisnici dostať. To však nie je celkom pravda, keďže je možné vypýtať si ju na základe infozákona.

Citatelia Hlavných správ sa o tom, ako proces sčítania výsledkov vyzerá, dozvedeli až koncom mája, keď ministerstvo vnútra spustilo kampaň proti dezinformáciám

na tému voľby a ich manipuláciu vylúčilo. Prebrali viaceré tlačové správy, zatiaľ, čo Denník SME a Denník N k téme vyspovedali rovno exministra vnútra Ivana Šimka. Hlavný denník ďalej chválil novelu Republiky.

Kauza delegácia

Mainstreamové médiá sa téme možnej manipulácie volieb výraznejšie venovali, až keď prišiel exminister Jaroslav Nad' s tvrdením, že „občan Slovenskej republiky bol v Rusku prebrať peniaze v prospech Smeru na manipuláciu volieb.“

Hoci tému spracovali komplexne – Denník SME oslovil aj Slovenskú informačnú službu, Vojenské obranné spravodajstvo, políciu, bezpečnostnú analytičku, ako aj ďalších politikov a ústavných činiteľov, na titulnej strane hlásal: „Polícia nevyvrátila Nad'a. Rusko sa zrejme nevzdalo ambície ovplyvňovať voľby v iných krajinách.“ V prípade utajovanej skutočnosti ju však nikto nemohol potvrdiť. Reportérka Denníka N Jana Shemesh zase bez verifikácie napísala: „Zahraničná služba Slovensko upozornila, že Rusi chcú ovplyvniť naše voľby.“

Opatrnejšie s informáciou pracovali Aktuality, ktoré zverejnili podcast s názvom: „Politici sa obviňujú z manipulácie volieb. Zatiaľ bez dôkazov.“ V ďalšom článku priniesli vyjadrenie exšéfa brannobezpečnostného výboru Juraja Krúpu (SaS), podľa ktorého šlo o vlastnú interpretáciu Nad'a. Toho sa opýtali aj v rozhovore, či bola informácia potvrdená. Odpovedal, že bola veľmi dôveryhodná.

Alternatívne médiá sa opäť informáciu nesnažili verifikovať. Kým bežne reakcie dotknutých neprinášajú, tentoraz nechýbala ani reakcia Smeru, ale aj články na jeho obranu v Hlavných správach a Hlavnom denníku. „Smer má dostatok finančných prostriedkov na predvolebnú kampaň, keďže riadne prešla voľbami, má najpočetnejšiu a najstabilnejšiu členskú základňu a už dlhšiu dobu kraluje na čelnej priečke predvolebných prieskumov ako budúci víťaz parlamentných volieb,“ skonštatovali Hlavné správy. Hlavný denník citoval aj Eduarda Chmelára, ktorý zaútočil na mainstreamové médiá, že informáciu prezentovali ako fakt.

Smer i Tomáš Taraba, vtedy poslanec zvolený za ĽSNS, nakoniec prišli s tvrdením, že slovenská delegácia v Bruseli bola rokovať o možnom ovplyvnení výsledkov volieb v Bruseli. V júni tak chcel na návrh Smeru zvolať mimoriadnu schôdzu parlamentu jeho predseda Boris Kollár (Sme Rodina). Nápad však stroskotal pre nízku podporu. Kollár neskôr Fica za výroky o manipulovaní volieb kritizoval.

Koncom mája ministerstvo spustilo informačnú kampaň k voľbám, aby predišlo hoaxom, potom sa téma začala vytrácať. V júli predseda neparlamentnej SNS Andrej Danko predstavil webstránku a aplikáciu, ktorá podľa neho umožní paralelné sčítavanie hlasov. Pripravil ju syn nebohého policajného exprezidenta Milana Lučanského Adam. Ten podľa Danko bojuje za návrat zákonnosti a dodržiavania právneho štátu na Slovensku.

Téma sa pomaly začala vytrácať, až kým sa počas predvolebného moratória neobjavila falošná (deepfake) nahrávka telefonátu medzi Michalom Šimečkom (Progresívne Slovensko) a novinárkou Deníka N Monikou Tódovou, podľa ktorej malo byť hlasovanie zmanipulované v prospech Progresívneho Slovenska. Bolo to prvýkrát, kedy bola na Slovensku využitá umelá inteligencia na výrobu deepfake nahrávok, použitých v politickom súboji.

Vplyv na verejnú mienku

Voľby na Slovensku mohli byť podľa alternatívnych médií zmanipulované tak, aby vyhrali strany, ktoré zo Slovenska urobia nesamostatný štát, ovládaný z USA a obyvateľov pozbavia ich základných práv podobne, ako sa to stalo počas pandémie koronavírusu. Alternatívne médiá obvykle nedodržiavajú základné štandardy žurnalistiky ako je vyváženosť spravodajstva, neustrannosť, overovanie faktov. Ovplyvňovali verejnú mienku, vyvolávali hnev, neistotu a podkopávali autoritu volieb ako demokratického nástroja. Tým sa môže zvyšovať polarizácia a radikalizácia spoločnosti.

Líder Republiky Milan Uhrík, ktorý s témou manipulovania volieb prišiel, v článku Hlavného denníka tvrdil, že dôvodom nebola snaha vyvolávať obavy

z manipulácie volieb, ale potreba reagovať na znepokojenie, ktoré už vo verejnosti bolo. Prieskumy agentúry AKO pre TV JOJ, Ipsosu pre Denník N, ale aj prieskum Focusu pre Transparency International Slovensko, však ukázali, že výrazne nadpriemerne sa zmanipulovania volieb obávali voliči strán Republika, SNS, Smer, teda tých, ktorí tému v mediálnom priestore otvárali. Nedôvera spoločnosti vo voľby tak zrejme súvisela s tým, ako bola téma prezentovaná v médiách.

Opakovanie prieskumu AKO ukázalo, že v apríli po tom, čo tému intenzívne rozoberali alternatívne médiá, 41,1 %, respondentov uviedlo, že sa obáva zmanipulovania volieb. Po informačnej kampani koncom júna sa tak vyjadrilo 36,2 % opýtaných.

„Ide o cieleňú volebnú agitáciu zo strany politických subjektov, ktorej účelom je v prvom rade mobilizovať nerozhodnutých voličov na svoju stranu a zároveň zvyšovať spoločenské napätie a nedôveru občanov k zabezpečovaniu regulárneho priebehu volieb,“ vyjadril sa aj predseda Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán Ladislav Orosz. Komisia do termínu vyhotovenia našej analýzy nedostala žiadne podnety ohľadne možného falšovania, či manipulovania volieb.

Hoci aj októbrový reprezentatívny prieskum Focusu pre Transparency potvrdil početnosť skupiny, ktorá verila tomu, že voľby mohli byť zmanipulované, na takéto obavy nevidíme žiadne reálne dôvody. Ani historicky ani technicky. Na Slovensku nikdy podľa dostupných informácií ku zmanipulovaniu volieb nedošlo, história registruje len prípad zmareného referenda pre scenzurované hlasovacie lístky. Dôvera v slovenskú vládu a parlament je však dnes historicky najnižšia. Aj preto šírenie dezinformácií a vyvolávanie strachu neboli namieste obzvlášť v čase pred voľbami, kedy by sme mali diskutovať o volebných programoch a o tom, akým smerom sa Slovensko vyberie. Pretože strach je zlý radca a ak si voliči budú vyberať volených zástupcov pod jeho vplyvom, môžu byť potom veľmi zaskočení tým, ako budú politici rozhodovať o veciach, ktoré pre nich môžu predstavovať reálne hrozby.

Vzťah novinárky Tódovej a sudkyne Záleskej

L'UBOŠ KOSTELANSKÝ

V nedeľu 6. augusta 2023 popoludní zverejnil samozvaný novinár na voľnej nohe Martin Daňo video zachytávajúce sudkyňu Pamelu Záleskú a novinárku Moniku Tódovú na spoločnej dovolenke vo Vysokých Tatrách. Záleská ako sudkyňa Špecializovaného trestného súdu v Pezinku rozhoduje najväčšie korupčné a trestné kauzy. Tódová, ktorá je viacnásobnou držiteľkou novinárskej ceny, bola donedávna jednou z najznámejších investigatívnych novinárov, ktorá opakovane prinášala citlivé informácie zvnútra vyšetrovania veľkej korupcie.

OBDOBIE:
06/08/2023 - 31/08/2023

KLÍČOVÉ SLOVÁ:
Záleská, Tódová

Youtuber Daňo pre neho typickým agresívnym štýlom prelomil s kamerou na hlave súkromie slovenského sudcu, keď nafilmoval dvojicu v garáži malého rodinného tatranského penziónu pritom, ako pripevňovali bicykle na auto. „Boli spolu v jednej izbe na víkend v Tatrách a jednu noc som s nimi strávil aj ja!“ oznámil na sociálnej sieti youtuber, ktorý sa v penzióne ubytoval pod falošným menom prostredníctvom telefonátu z rakúskeho mobilného čísla. Presvedčal, že na Záleskú a Tódovú natrafil náhodou.

O blízkom vzťahu sudkyne a novinárky sa hovorilo už dlhšie. Predseda Smeru Robert Fico v januári 2021

Obr.: Kontroverzný youtuber Martin Daňo sledoval sudkyňu s novinárkou na súkromnej dovolenke. Video má 178-tisíc zhladnutí.

Zdroj: Youtube

zverejnil otvorený list predsedovi pezi-
ského súdu, v ktorom upozorňoval na ich
nadštandardný vzťah. Vtedy prezentoval
informáciu (o údajnej spoločnej dovolenie
oboch žien), pri ktorej sa opäť objavilo aj
podozrenie zo sledovania novinárky.

Zdôrazňovanie údajného intímneho
vzťahu známej sudkyne a novinárky okam-
žite zaujalo médiá a téma začala žiť aj na
sociálnych sieťach. Priestor ihneď dostala
aj na titulkách webov Hlavný denník, Hlavné
správy, ereport, či Slobodný vysielateľ, a to
aj napriek tomu, že počas nedele cez dovo-
lenkovú sezónu pracujú redakcie v obme-
dzenom režime. V alternatívnych médiách
naplno prepukla v pondelok, na titulkách sa
jej venovali aj v ďalšie dni a postupne sa
k nej vyjadřila väčšina známych responden-
tov tejto scény.

Kontroverzné odhalenie alternatívnym
médiám dokonale zapadlo do teórie o zloči-
neckej skupine manipulujúcej vyšetrovanie
veľkých korupčných káz. Snažili sa ho
podať ako „bombu, ktorá zatrasie celým
Slovenskom“, či najväčšiu novinársku aféru
od známej kauzy Skupinka z obdobia druhej
vlády Mikuláša Dzurindu, pričom ho začali
označovať ako kauza Tatragate.

Odhalenie poslúžilo na ďalšie spochyb-
ňovanie korupčných káz, ale aj inštitúcií
právneho štátu. Padli výzvy na konanie
v prospech obvinených, ale aj na zrušenie
Špecializovanej prokuratúry a Špecializo-
vaného trestného súdu (Hlavné správy), či
dokonca rovno na ich „zbúranie a zasypanie
pozemkov vápnom“ (Zem a Vek), alebo
aj na zatknutie a trestné stíhanie sudkyne
a novinárky (Hlavný denník).

Fico otvorene o „dvoch lesbách“ a mediálno-justičnej mafii.
Reagujú aj ďalší

Odoberajte nás cez Google News

259

Bratislava 8. augusta 2023 (HSP/Foto:Screenshot Facebook)

Aktualizované 8. augusta o 08:27

Líder Smeru-SSD Robert Fico v pondelok večer okomentoval **škandál ohľadom odhalenia blízkeho vzťahu** medzi novinárkou Monikou Tódovou a sudkyňou Pamelou Záleskou. Nakoľko mainstreamové médiá o tejto závažnej skutočnosti odmietli informovať, Fico sa nebojí hovoriť o pôsobení mediálno-justičnej mafie na Slovensku

Ako som sa rozhodoval v prípadoch konfliktu záujmov

MATUŠ KOSTOLNÝ

+ Zapnúť články e-mailom

Monika Tódová moderuje aj diskusie Ako zachrániť demokraciu, s ktorými Denník N cestuje po Slovensku aj Česku. V Košiciach diskutovali Matuš Kostolný, Marián Leško a Martin M. Simečka. Foto N - Peter Lázár

00:00 08:29 100 x

Tento text načítal neurálny hlas. Najlepšie sa počúva v aplikácii **Denník N**, aj s možnosťou stiahnutia na počúvanie offline. Našli ste chybu vo výslovnosti? **Dajte nám vedieť.**

Hrabanie sa v súkromí sudkyne Pamel Záleskej a mojej kolegyne Moniky Tódovej je odporné. Je ťažké nevidieť, kto ich natočil, kto na ne útočí a vykrikuje, ale napriek tomu ich vzťah otvára aj legitímnu tému novinárskej a súdovskej etiky.

Obr.: Alternatívne médiá naskočili na konšpiračný naratív Roberta Fica o mediálno-justičnej mafii. Denník N reagoval na kauzu vyhlásením, že konflikt záujmov Moniky Tódovej bol vyriešený už dávnejšie tým, že sa vzdala kariéry investigatívnej novinárky.

Zdroj: *Hlavné správy*, *Denník N*

Kauza pre alternatívu

Seriózne mainstreamové médiá, naproti tomu, žiadnu kauzu nevideli. Odhalenie pokrýli vo výrazne menšej miere a až s niekoľkodňovým časovým oneskorením. Televízia Markíza zaradila tému do hlavných správ až 15. augusta, keď zmonitorovala zasadnutie Súdnej rady, na ktorom sudkyňa Záleská odmietla, že by kedykoľvek sprístupnila informácie zo spisu novinárke Tódovej. Podobne Denník Sme zverejnil v tento deň tlačovú správu zo zasadnutia Súdnej rady.

Postoj seriózných médií sa dal čiasťočne chápať vzhľadom na citlivosť odhalenia zasahujúceho hlboko do súkromia sudkyne a novinárky. To však bol zrejme aspekt príťažlivý pre slovenský bulvár. Nový čas tak popri opatrnom naznačení partnerského vzťahu žien v utorok (8. 8.) upozornil aj na to, že vzťah sudkyne a novinárky dáva priestor na otázky, či nedochádza k úniku citlivých informácií. Denník Plus 1 deň, ktorý vzťah žien už rovno označil za blízky, sa tiež opýtal, či „kauza ovplyvní dôveru ľudí v nestrannosť slovenskej justície a v objektivitu médií“.

Kým viaceré seriózne médiá zaznamenali v nasledujúcich dňoch vyjadrenie predsedu Súdnej rady Jána Mazáka, ktorý sa aktérok odhalenia skôr zastával, Pluska poskytla postupne priestor na rozhovor kritičkám Záleskej zo Súdnej rady – Dane Jelínkovej Dzuzíkovej, Ayšii Pružinovej Eren, Petrovi Šamkovi a oslovila aj jej kritika z pezienského súdu Michala Trubana. V rámci tejto kampane zaznelo z úst menovaných napríklad aj to, že „zverejnené informácie vrhajú veľmi zlé svetlo na justíciu“, „ľudia môžu pochybovať o objektivite súdov“, alebo dokonca názor, že nebude prekvapujúce, ak budú chcieť politici po voľbách pezienský súd zrušiť.

To všetko následne využila v predvolebnej rétorike aj vtedy už preferenčne najsilnejšia strana Smer. Práve jej predstavitelia a nominanti zároveň čelia v najväčšej miere podozreniam, vyšetrovaniu, trestným stíhaniam a procesom v aktuálnych korupčných kauzách. Stále to však malo ďaleko od nadpráce, ktorú predviedli viaceré alternatívne médiá. Portály podrobne a nekriticky mapovali vyjadrenia predstaviteľov opozičnej strany na adresu dvojice žien.

V službách opozície

Hlavný denník tak už v nedeľu zmonitoroval statusy Ľuboša Blahu, či v korupčných kauzách obžalovaného bývalého policajného prezidenta Tibora Gašpara, ktorí na internete propagovali Daňovo video. Blaha dokonca ešte predtým, ako bolo zverejnené. Nasledujúci deň priniesol Hlavný denník v „plnom znení“ názor poslanca Smeru Jána Podmanického, ktorý v ňom podľa redaktorky webu „parádne vysvetlil závažnosť aféry“.

O deň neskôr (8. augusta) si všimli Hlavný denník aj Hlavné správy ostré vyjadrenie šéfa Smeru Roberta Fica, pričom Hlavné správy ho otitulkovali ako „otvorené“ vyjadrenie o „dvoch lesbách“. Oba texty vyzerajú podobne, pričom sa ani jedna redakcia neštítala prevziať dehumanizujúci útok Fica, ktorý nazval Záleskú „sudcovskou ozrutou“ a Tódovú „novinárskou obľudou“. Video Fica, ale aj ďalšie smerácke videá, propagoval Hlavný denník aj v iných článkoch, a to aj v ďalších dňoch.

Hlavný denník ešte v ten deň priniesol aj vyjadrenie poslanca Smeru Mariána Kéryho, mladej smeráčky Zuzany Plevíkovej, monitoroval aj ďalší status Tibora Gašpara. Hlavné správy zase prebrali ďalší status Ľuboša Blahu, vrátane rozsiahlej citácie desiatich otázok, ktoré Blaha položil ohľadom vzťahu Záleská – Tódová. Smeráci mali pri tejto téme exkluzívny prístup do významných alternatívnych médií aj v ďalších dňoch.

Alternatívne médiá bez váhania naskočili na konšpiračný naratív predstaviteľov Smeru, že odhalenie vzťahu sudkyne a novinárky dokazuje manipuláciu korupčných káz, čo sa v skutočnosti nijako nepreukázalo. Nekriticky prezentovali vyššie spomenuté vyjadrenie Roberta Fica, ktorý sudkyňu a novinárku označil aj za „mediálno-justičnú mafiu“, ktorá sa „neštíti zverejňovania klamstiev a vynášania drakonickej rozsudkov v neprospech opozície“.

Rovnako nekriticky prebrali konšpiračnú teóriu Ľuboša Blahu, podľa ktorého „bude peklo“ ak sa ukáže, „že spolitizovaný šéf špeciálnej prokuratúry Lipšic, liberálna novinárka z denníka, ktorý vlastní miliónári z Esetu, Tódová a kontroverzná sudkyňa Špecializo-

vaného trestného súdu Záleská tvoria organizovanú skupinu a dohadujú svoje útoky na politikov“.

Krivajúca profesionalita

Kým politici Smeru volia opatrné, na súde ťažšie napadnuteľné formulácie, alternatívne médiá sú menej ostrážité. Hlavný denník, napríklad, v článku venujúcom sa na druhý deň odhaleniu nadpísal vyjadrenie Eduarda Chmelára podtitulkom „Ide o trestný čin!“, aj keď Chmelár takéto niečo ohľadom vzťahu sudkyne a novinárky iba naznačil.

Absenciu dodržiavania elementárnych žurnalistických princípov pri redakčnej práci predviedol Hlavný denník aj 25. augusta, keď pod titulkom „Odvrátená strana sudkyne Pamelý Záleskej“ odcitoval anonymný list zaslaný redakcii spochybňujúci sudkyňu bez toho, aby akokoľvek verifikoval fakty v ňom uvedené a oslovil dotknutú sudkyňu. Neprofesionálny postup sa portál snažil ospravedlniť pripustením toho, že môže ísť o podvrh.

Redaktorka, podpísaná ako Eka Balašková, potom neváhala k tvrdeniam v anonyime pripojiť svoj vlastný sarkastický komentár: „To sú aktivity sudkyne, ktorá so svojou partnerkou chodí na protikorupčné diskusie a stavia sa do polohy obete homofóbnych útokov“.

Váhanie seriózných médií využili alternatívne médiá a predstavitelia tejto scény na opakované útoky proti nim (napr. tu). Vlažný prístup k pokrytiu a vysvetleniu témy z nášho pohľadu nebol šťastný, keďže publikované video a na ňom postavené ďalekosiahle závery zjavne vyvolali pochybnosti v časti verejnosti. Zrejmy bol aj ich potenciál oslabiť dôveru v štandardné médiá i sudy. Odbiť nebolo možné ani otázku, či novinárka naozaj nemohla mať exkluzívne informácie zo spisov vďaka blízkeho vzťahu so sudkyňou.

Denník N sa k téme vyjadril s odstupom dvoch dní, keď dal najprv priestor samotnej Monike Tódovej, ktorá dodatočne oznámila, že sa pre vzťah so sudkyňou už

Slovensko Zahranicie Náznaky Bulvár Regióny

Odvrátená strana sudkyne Pamelý Záleskej

25 | 08 | 2023 | Eka Balašková

Slovensko

Záleská, screenshot TVJOJ

V médiách sa objavil anonymný list, ktorý opisuje postupy a jednanie sudkyne Záleskej z čias, kedy pôsobila na Okresnom súde (OS) v Nitre. Na jednej strane je možné, že ide o podvrh, na druhej strane podľa toho, ako sudkyňa ŠTS vystupovala voči obvineným už na súde v Bratislave, možno ani o podvrh ísť nemôže. Záleská sa sféru Tatrovata snaží

Obr.: Hlavný denník prebral anonymný list spochybňujúci sudkyňu, pričom tvrdenia z neho vydával bez akéhokoľvek overenia za fakty, sudkyňa neposkytol priestor na reakciu.

Zdroj: Hlavný denník

pred časom vzdala kariéry investigatívnej novinárky. V médiu ďalej pracuje ako komentátorka. O deň na to reagoval aj šéfredaktor Matúš Kostolný. Vyjadrenia úplne nerozptýlili pochybnosti, či zásah redakcie prišiel včas a či konflikt záujmov nepretrváva, ako upozornil napríklad denník Postoj (tu a tu).

Pridajte sa
k verejnej kontrole
médií a podporte
Transparency

PODPORIŤ

Ďakujeme

Ako mediálna alternatíva objavila právny štát a boj proti korupcii

Michal Piško

Ľuboš Kostelanský

Martina Hilbertová

Ján Ivančík

Kristína Kroková

Vydavateľ:

Transparency International Slovensko

Grafická úprava:

Miroslav Lukačovič

Rok vydania:

2023 (október)

ISBN:

978-80-89791-24-8

Analýza vznikla s podporou [European Media and Information Fund](#). Výhradnú zodpovednosť za všetok obsah podporený z Európskeho mediálneho a informačného fondu (EMIF) nesú autori a tento obsah nemusí nevyhnutne odrážať pozície EMIF a partnerov fondu, Nadácie Calousta Gulbenkiana a Európskeho univerzitného inštitútu.

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

European
**MEDIA AND
INFORMATION**
Fund